

Seat No.	
----------	--

**M.P.Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination Jan-2018
RESEARCH PROCESS IN PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS
SCIENCES**

Day & Date: Monday, 22-01-2018
Time: 10.30 AM to 01.00 PM

Max. Marks: 70

- Instructions:** 1) Q.1 will be collected within 15 minutes.
2) All questions are compulsory.
3) The candidate should read the original question in English.

Q.1 Choose the correct alternative

10

- 1) Primary and secondary sources generally use in _____ research method.
  - a) Survey
  - b) Historical
  - c) Experimental
  - d) School survey
- 2) _____ are the important instrument to acquire knowledge and problem solving in research.
  - a) Personal experience
  - b) Book
  - c) Indirect experience
  - d) Logic
- 3) _____ method is not a non probability method of sampling.
  - a) Purposive sampling
  - b) Quota sampling
  - c) Incidental sampling
  - d) Stratified sampling
- 4) The research tools are used for _____.
  - a) Processing the fact
  - b) Tabulation of data
  - c) Classification of information
  - d) Collecting the facts
- 5) _____ of the following is not the component of research design.
  - a) Sample of the study
  - b) Tools of data collection
  - c) Research method
  - d) Report writing
- 6) _____ research is focused on the immediate application not on the development of the theory, not upon general application.
  - a) Fundamental
  - b) Applied
  - c) Action
  - d) Case study
- 7) The main aim of research is _____.
  - a) acquiring knowledge
  - b) extending knowledge
  - c) analysis of fact and establish their relation
  - d) None of these
- 8) In Research operational definition are used for _____.
  - a) revision
  - b) concept formation
  - c) precision
  - d) reliability
- 9) Sample is through _____.
  - a) Population
  - b) Assumption
  - c) Questionnaire
  - d) Statistics

10) _____ sources are accounts of an event that were not actually witnessed by the reporter.

- a) Secondary
- b) Primary
- c) Both a and b
- d) None of these

- Q.2 Answer the following question (any one) 15**
- a) Discuss the need of Research in Physical Education.
  - b) Explain nature and scope of research in physical education.
- Q.3 Answer the following question (any one) 15**
- a) Write the name of different types of research and explain historical research in detail.
  - b) What is meant by sampling? State its various types with examples.
- Q.4 Answer the following question (any one) 15**
- a) How do you prepare a research report? Illustrate your answer with a suitable examples.
  - b) Describe about Experimental Method in detail.
- Q.5 Answer the following question in brief (any three) 15**
- a) Case study
  - b) Quality of good researcher
  - c) Foot Note
  - d) Bibliography writing

(मराठी रूपांतर)

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) प्र. 1 ची उत्तरपत्रिका 15 मिनिटात घेतली जाईल.
 3) सर्व विद्यार्थ्यांनी मुळ इंग्रजी पत्रिका पाहणे आवश्यक आहे.

प्र. 1 योग्य पर्याय निवडा :

10

1. प्राथमिक व दुय्यम स्त्रोत्रांचा सामान्यपणे — या संशोधन पद्धतीत उपयोग होतो.
 अ) सर्वेक्षण
 ब) ऐतिहासिक
 क) प्रायोगिक
 ड) शालेय सर्वेक्षण
2. संशोधनामध्ये — हे ज्ञान मिळविण्याचे व समस्या सोडविण्याचे महत्वपूर्ण साधन आहे.
 अ) व्यक्तिगत अनुभव
 ब) पुस्तके
 क) अप्रत्यक्ष अनुभव
 ड) तर्क
3. नमुना निवडीची — पद्धती असंभाव्य पद्धतीपैकी नाही.
 अ) सहहेतूक नमुना निवड
 ब) निर्दिष्टांश नमुना निवड
 क) प्रासंगिक नमुना निवड
 ड) स्तरीय नमुना निवड
4. संशोधन साधनांचा उपयोग — कारणासाठी केला जातो.
 अ) तथ्य व प्रक्रिया
 ब) कोष्टके तयार करणे
 क) माहितीचे वर्गीकरण
 ड) तथ्य संकलन
5. पुढील पैकी — ही बाब संशोधन आराखडयाचा घटक नाही.
 अ) अभ्यासासाठी निवडलेला नमुना
 ब) माहिती संकल्पनाचे साधने
 क) माहिती विश्लेषण पद्धती
 ड) संशोधन अहवाल
6. ज्या संशोधनात तात्काळ उपयोजनावर भर असतो आणि सिद्धांत तयार करणे व सामान्यीकरणावर भर असतो अशा संशोधनास — म्हणतात.
 अ) मूलभूत
 ब) उपयोजित
 क) कृति
 ड) व्यक्ति अभ्यास
7. संशोधनाचा — प्रमुख हेतू असतो.
 अ) नवीन ज्ञान प्राप्त करणे
 ब) ज्ञान कक्षांचे विस्तारीकरण
 क) घटनांचे विश्लेषण करून त्यातील संबंध प्रस्थापित करणे
 ड) यापैकी नाही
8. संशोधनात कार्यात्मक व्याख्या — साठी वापरतात.
 अ) उजळणी
 ब) संकल्पना निर्मिती
 क) नेमकेपणा
 ड) विश्वसनियता
9. नमुना निवड — मधून घेतली जाते.
 अ) जनसंख्या
 ब) गृहीतके
 क) प्रश्नावली
 ड) सांख्यकी
10. — साधने ही प्रत्यक्ष साक्षीदार न असता प्रसंग कथन केलेली आहेत.
 अ) दुय्यम
 ब) प्राथमिक
 क) अ आणि ब
 ड) यापैकी नाही

प्र. 2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा? (कोणतेही एक)

15

1. शारीरिक शिक्षणामध्ये संशोधनाची गरज चर्चा करा.
2. शारीरिक शिक्षणामध्ये संशोधनाचे स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा.

- प्र. 3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) 15
1. संशोधनाच्या विविध प्रकारांची नावे लिहून ऐतिहासिक संशोधन पद्धतीच्या विषयी सविस्तर लिहा.
  2. नमुना निवड म्हणजे काय? नमुना निवडीचे प्रकार उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- प्र. 4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) 15
1. तुम्ही संशोधन अहवाल कसा तयार कराल? उदाहरणासह सविस्तर लिहा.
  2. प्रायोगिक पद्धतीचे सविस्तर वर्णन करा.
- प्र. 5 खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) 15
1. व्यक्ती अभ्यास
  2. संशोधकाच्या अंगचे गुण
  3. तळटीप
  4. संदर्भसूचीचे लिखान

Seat No.	
-----------------	--

M.P.Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination Jan-2018
PHYSIOLOGY OF EXERCISES

Time: 2½ Hours

Total Marks: 70

- Instructions:**
- 1) All questions are compulsory.
  - 2) Candidates who intend to write are advised to read the questions in English.
  - 3) Q. No 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book page no. 3

MCQ/Objective Type Questions.

Duration: 15 Minutes

Marks: 10

Q.1 Choose the correct alternative

10

- 1) The process of ATP PC metabolism takes place in _____.

a) Heart	b) Lungs
c) Bone	d) Muscle cells
- 2) The cover of myofibrils is called _____.

a) Sarcolemma	b) Connective tissue
c) Indymicin	d) None of these
- 3) Doing aerobic training for long duration _____ the cardiac output.

a) Decreases	b) Increases
c) No change	d) None of these
- 4) Sprinters have _____ muscle fiber in their body.

a) Slow twitch	b) Very slow twitch
c) Fast twitch	d) None of these
- 5) In 3000 m. Running event _____ energy system produce energy.

a) ATP-PC	b) Anaerobic
c) Aerobic	d) Lactic acid
- 6) The sliding filament theory of muscular contraction was introduced by _____.

a) Dr. John	b) Dr. Berra
c) H. Huxley	d) Dr. Uppal
- 7) At Resting period Heart draws out the blood per minute is called _____.

a) Stroke Volume	b) Vital capacity
c) Cardiac output	d) None of these
- 8) Maximum air exhale of inhale in one time is called _____.

a) Vital capacity	b) Tidal Volume
c) Tidal air	d) None of these
- 9) Glycogen is store in _____ in the human body.

a) Liver	b) Stomach
c) Heart	d) Kidney
- 10) Anabolic steroids are mostly used by _____.

a) Body builders	b) Long distance runners
c) Yoga players	d) None of these

(मराठी रूपांतर)

10

प्र. 1 योग्य पर्याय निवडा :

1. एटीपी-पीसी चयापचय ---- मध्ये होते.

अ) हृदय	ब) फुफ्फुस
क) हाडे	ड) स्नायु पेशी
2. मायोफायब्रील वरील आवरणाला ---- म्हणतात.

अ) सारकोल्मो	ब) कनेक्टीव्ह टिशू
क) इंडीमायसीन	ड) यापैकी नाही
3. दीर्घकाळ वातपेशी प्रशिक्षणे केल्याने कार्डीयाक आऊटपूट ---- होतो.

अ) कमी	ब) वाढतो
क) काही बदल होत नाही	ड) यापैकी नाही
4. वेगवान धावपटूमध्ये ---- या प्रकारचे स्नायुतंतू शरीरात असतात.

अ) सावकाश गतीने आकुंचन पावणारे	ब) खूप सावकाश आकुंचन पावणारे
क) जलद गतीने आकुंचन पावणारे	ड) यापैकी नाही
5. 3000 मी धावणे प्रकारात ---- ऊर्जा संस्था उर्जा पुरवते.

अ) एटीपी-पीसी	ब) वातानिरपेक्षी
क) वातपेशी	ड) लॅक्टिक आम्ल
6. स्नायु आकुंचनाची स्लाईडिंग फिलामेंट उत्पत्ती प्रथम ---- यांनी मांडली.

अ) डॉ. जॉन	ब) डॉ. बेरा
क) एच. हयुझले	ड) डॉ. उप्पल
7. विश्रांती दरम्यान एक मिनिटामध्ये हृदयामार्फत बाहेर टाकलेले रक्त याला ---- म्हणतात.

अ) स्ट्रोक व्हॉल्युम	ब) व्हॉयटल कॅपॅसिटी
क) कार्डीयाक आऊटपूट	ड) यापैकी नाही
8. एका श्वासात जास्तीत जास्त हवा आत घेणे व बाहेर टाकणे याला ---- म्हणतात.

अ) व्हायटल कॅपॅसिटी	ब) टायडल व्हॉल्युम
क) टायडल एअर	ड) यापैकी नाही
9. ---- मध्ये ग्लायकोजनाचा साठा शरीरात केला जातो.

अ) यकृत	ब) जठर
क) हृदय	ड) मुत्रपिंड
10. ---- खेळातील खेळाडू अॅनाबोलिक उत्तेजकाचा वापर करतात.

अ) शरीर सौष्ठव	ब) लांब पल्याचा धावपटू
क) योगा खेळाडू	ड) यापैकी नाही

Seat No.	
-----------------	--

**M.P.Ed. (Semester - I) (CBCS) Examination Jan-2018
PHYSIOLOGY OF EXERCISES**

Time: 2½ Hours

Total Marks: 60

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Candidates who indent to write are advised to read the questions in English.

- Q.2 Answer the following question. (Any one) 15**
a) Explain the macro & micro structure of skeletal muscles.
b) Explain the meaning of exercise physiology and importance of exercise physiology in sports.
- Q.3 Answer the following question. (Any one) 15**
a) Explain the sliding filament theory of muscular contraction.
b) Explain the aerobic and anaerobic energy system.
- Q.4 Answer the following question. (Any one) 15**
a) Explain the mechanism of breathing.
b) Explain the environment effects on temperature regulation.
- Q.5 Answer the following question. (Any three) 15**
a) Oxygen debt
b) Cardiac cycle
c) Blood pressure at rest & work
d) Red & White muscle

(मराठी रूपांतर)

- प्र. 2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा? (कोणताही एक) **15**
1. अस्थिसनायुची संरचना स्पष्ट करा. (मॅक्रो व सुक्ष्म)
  2. व्यायामाचे शरीर क्रियाशास्त्र म्हणजे काय ते सांगून खेळ व क्रीडेमध्ये त्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- प्र. 3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा? (कोणताही एक) **15**
1. स्नायु आकुंचन स्लायडिंग फिलामेंट सिद्धांत स्पष्ट करा.
  2. वातनिरपेक्षी व वातपेशी उर्जा संस्था स्पष्ट करा.
- प्र. 4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा? (कोणताही एक) **15**
1. श्वसनसंस्थेची कार्यप्रणाली स्पष्ट करा
  2. खेळाडूच्या तापमान नियमनावर वातावरणाचा होणारा परिणाम स्पष्ट करा.
- प्र. 5 खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा? (कोणताही एक) **15**
1. प्राणवायूचे ऋण
  2. हृदय चक्र
  3. विश्रांतीचा काळ व कामाच्या काळातील रक्तदाब
  4. तांबडे व पांढरे स्नायु

Seat
No.

M.P.Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination Jan-2018
YOGIC SCIENCES

Time: 2½ Hours

Total Marks: 70

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
2) Candidates who intend write answer in Marathi are advised to read English version.
3) Q. No 1 is should be solved in first 15 minutes in answer book on page no 3.

MCQ/Objective Type Questions.

Duration: 15 Minutes

Marks: 10

Q.1 Choose the correct alternative.

10

- 1) The type of Shat Kriyas _____.
a) Yam
b) Asana
c) Pratyahara
d) Tratak
- 2) Concentrate on particular thing for particular period is called _____.
a) Samadhi
b) Dhyan
c) Dharana
d) None of these
- 3) The external and internal connective link in yoga is called _____.
a) Pratyahar
b) Pranayam
c) Asana
d) Above all
- 4) Kaivalyadham was established by _____.
a) Ayyangar
b) Shankaracharya
c) Maharshi Vyas
d) Kaivalyananda
- 5) The Sanskrit Word 'Yoga' is made from _____.
a) Yuj
b) Moksh
c) Karmsu
d) None of these
- 6) _____ is the aspect of body in Ashtangayog.
a) Samadhi
b) Dharna
c) Pranayam
d) None of these
- 7) A body posture for stabilizing body & mind means _____.
a) Stability
b) Active
c) Asana
d) Pleasure
- 8) Nauli exercise is useful for _____ muscle.
a) Back
b) Stomach
c) Leg
d) Brain
- 9) Pranayam includes _____ aspects.
a) Purak
b) Kumbhak
c) Rechak
d) Above all
- 10) There are various sufferings for body or mind in life there sufferings are endured by happily with physically and mentally means _____.
a) Tapa
b) Pleasure
c) Learning
d) Samadhi

(मराठी रूपांतर)

10

प्र. 1 योग्य पर्याय निवडा :

1. शुद्धीक्रीयाचा प्रकार ----
 अ) यम
 क) प्रत्याहार
 ब) आसन
 ड) त्राटक
2. एखादया गोष्टीवर काही काळाकरिता चिंत एकाग्र करणे म्हणजे ---- होय.
 अ) समाधि
 क) धारणा
 ब) ध्यान
 ड) यापैकी नाही
3. योगामध्ये बहिरंग व अंतरंग यांना जोडणारा दुवा म्हणजे ----
 अ) प्रत्याहार
 क) आसन
 ब) प्राणायाम
 ड) वरील सर्व
4. कैवल्यधामची स्थापना ---- यांनी केली.
 अ) अग्यंगार
 क) महर्षी व्यास
 ब) शंकराचार्य
 ड) कैवल्यानंद
5. 'योग' हा शब्द ---- या संस्कृत धातूपासून बनला आहे.
 अ) युज
 क) कर्मसू
 ब) मोक्ष
 ड) यापैकी नाही
6. अष्टांग योगातील ---- हे शरीरासंबंधी अंग आहे.
 अ) समाधि
 क) प्राणायाम
 ब) धारणा
 ड) यापैकी नाही
7. शरीर व मनाच्या स्थिरीकरणासाठी केलेली शरीराची विशिष्ट स्थिती म्हणजे ---- होय.
 अ) स्थिरता
 क) आसन
 ब) क्रियाशिलता
 ड) सुख
8. नौली व्यायाम ---- या स्नायूसाठी उपयोगी आहे.
 अ) पाठीच्या
 क) पायाच्या
 ब) पोटाच्या
 ड) मेंदूच्या
9. प्राणायामामध्ये ---- अंगाचा समावेश होतो.
 अ) पूरक
 क) रेचक
 ब) कुंभक
 ड) वरील सर्व
10. जीवनामध्ये शरीराला व मनाला विविध प्रकारच्या यातना होत असतात या यातना आनंदाने सहन करण्याची शारीरिक व मानसिक क्षमता प्राप्त करणे म्हणजे ----
 अ) तप
 क) अध्ययन
 ब) सुख
 ड) समाधि

Seat No.	
-----------------	--

**M.P.Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination Jan-2018
YOGIC SCIENCES**

Time: 2½ Hours

Total Marks: 60

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Candidates who intend write answer in Marathi are advised to read English version.

- Q.2 Answer the following question (any one) 15**
a) What is pranayam? Explain the type of pranayam & explain the importance of it in physical education.
b) What is the various school of yoga? Explain the Ashtangayog.
- Q.3 Answer the following question (any one) 15**
a) What is Bandha? Write the information of Bandha in detail.
b) What is Mudra? Explain the type of Mudra.
- Q.4 Answer the following question (any one) 15**
a) What is the Suryanamskar? State the importance of Suryanamskar write in detail
b) What the effect of Yoga on Digestive & Respiratory system.
- Q.5 Answer the following question (any three) 15**
a) Time and place of yoga
b) Yoga and mental health
c) Techniques of Bandha & Mudra
d) Yogic diet

(मराठी रूपांतर)

- प्र. 2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा? (कोणतेही एक) 15**
1. प्राणायाम म्हणजे काय ते सांगून प्राणायामाचे प्रकार सांगा व शारीरिक शिक्षणामध्ये त्याचे महत्व विषद करा.
  2. योगाचे विविध सांप्रदाय कोणते? अष्टांग योग स्पष्ट करा.
- प्र. 3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) 15**
1. बंध म्हणजे काय ते सांगून सविस्तर माहिती लिहा.
  2. मुद्रा म्हणजे काय ते सांगून मुद्रांचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
- प्र. 4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) 15**
1. सुर्य नमस्कार म्हणजे काय ते सांगून सुर्यनमस्काराचे महत्व सविस्तर लिहा.
  2. योगाचा पचन संस्था व श्वसन संस्थावर होणारा परिणाम लिहा.
- प्र. 5 खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) 15**
1. योगासाठी वेळ आणि ठिकाण
  2. योगा आणि मानसिक आरोग्य
  3. मुद्रा आणि बंधाचे तंत्र
  4. योगिक आहार

Seat No.	
-------------	--

M.P.Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination Jan-2018
TEST, MEASUREMENT AND EVALUATION IN PHYSICAL EDUCATION

Time: 2½ Hours

Total Marks: 70

- Instructions:** 1) All Questions are compulsory.
2) The candidate should read the original question in English.
3) Q. No. 1 should be solved in first 15 minutes in Answer Book only on page no. 3.

MCQ/Objective Type Questions.

Duration: 15 Minutes

Marks: 10

Q.1 Choose the correct alternative:**10**

- 1) MC Donald has constructed a skill test in _____.

a) Basket Ball	b) Soccer
c) Volley Ball	d) Foot Ball
- 2) _____ is a motor ability test.

a) I.O.W Brace test	b) J.C.R. Test
c) Fleishman test	d) All of these
- 3) Kraus Weber Test measures _____.

a) Physical fitness	b) Motor educability
c) Minimum muscular strength	d) Skill ability in sports
- 4) Johnson Basket Ball Ability Test Measure the _____ basic skill.
  - a) Shooting, Throwing and Catching
  - b) Shooting, Throwing and dribbling
  - c) Defense, Offence and technique
  - d) None of these
- 5) The short service test is used in _____.

a) Volley Ball	b) Basket Ball
c) Badminton	d) None of these
- 6) Volley Ball service test is related to _____.
  - a) Naomi Russel and Elizabeth Lange
  - b) Fleishman
  - c) J. C. R
  - d) None of these
- 7) J. C. R. Test was constructed by _____.

a) Barrow	b) Newton
c) Philips	d) None of these
- 8) Russel Lange has prepared _____ test.

a) Volley Ball	b) Basket Ball
c) Foot Ball	d) Badminton
- 9) Flexio measure instrument measure _____.

a) Flexibility	b) Speed
c) Agility	d) Endurance
- 10) In _____ Barrow constructed General motor ability test battery.

a) 1956	b) 1985
c) 1976	d) 1954

(मराठी रूपांतर)

10

प्र. 1 योग्य पर्याय निवडा :

1. मॅकडोनाल्ड यांनी ---- कसोटी तयार केली.
 अ) बास्केट बॉल
 क) व्हॉलीबॉल
 ब) सॉकर
 ड) फुटबॉल
2. ---- ही कारक चाचणी आहे.
 अ) आय. ओ. डब्लु ब्रेस टेस्ट
 क) फ्लेशमन टेस्ट
 ब) जे. सी. आर. टेस्ट
 ड) वरील सर्व
3. क्राऊस वेबरच्या कसोटीने ---- मोजतात.
 अ) शारीरिक तंदुरुस्ती
 क) कमीत कमी स्नायूंची ताकत
 ब) कारक प्रशिक्षण क्षमता
 ड) क्रीडा कौशल्य क्षमता
4. जॉन्सन बास्केट बॉल क्षमता कसोटी ---- हया मूलभूत कौशल्यांचे मापन होते.
 अ) शूटिंग, थ्रोइंग व कॅचिंग
 क) डिफेन्स, ऑफेन्स व टेक्निक
 ब) शूटिंग, थ्रोइंग आणि ड्रिबलिंग
 ड) यापैकी नाही
5. शॉर्ट-सर्व्ह कसोटीचा उपयोग ---- या खेळात केला जातो.
 अ) व्हॉलीबॉल
 क) बॅडमिंटन
 ब) बास्केट बॉल
 ड) यापैकी नाही
6. व्हॉलीबॉल सर्व्हिस परीक्षण हे ---- संबंधित आहे.
 अ) नोमी रुसेल आणि एलीजाबेथ लॅंग
 क) जे. सी. आर.
 ब) फ्लेशमन
 ड) यापैकी नाही
7. जे. सी. आर. चाचणी ---- यांनी तयार केली.
 अ) बारो
 क) फिलीप्स
 ब) न्युटन
 ड) यापैकी नाही
8. ---- कसोटी रुसेललॅंग ने मांडली.
 अ) व्हॉलीबॉल
 क) फुटबॉल
 ब) बास्केट बॉल
 ड) बॅडमिंटन
9. फ्लकझोमेजर या उपकरणाने ---- मोजतात.
 अ) लवचिकता
 क) चपळता
 ब) वेग
 ड) दमदारपणा
10. ---- साली बारो ने शारीरिक पात्रता कसोटी तयार केली.
 अ) 1950
 क) 1976
 ब) 1985
 ड) 1954

Seat No.	
---------------------	--

Set	P
------------	----------

M.P.Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination Jan-2018
TEST, MEASUREMENT AND EVALUATION IN PHYSICAL EDUCATION

Time: 2½ Hours

Total Marks: 60

Instructions: 1) All Questions are compulsory.
2) The candidate should read the original question in English.

- Q.2 Answer the following question. (Any one) 15**
a) Explain Need and Importance of Test and measurement in the field of physical education.
b) Explain the procedure for conducting cooper's 12 minutes run walk test.
- Q.3 Answer the following question. (Any one) 15**
a) Explain the procedure for conducting Harvard step test.
b) Explain the procedure for conducting Mc Donald soccer test.
- Q.4 Answer the following question. (Any one) 15**
a) Explain Barrow Motor Ability test.
b) Explain Newton Motor Ability test.
- Q.5 Answer the following question in brief. (Any three) 15**
a) Friedel field Hockey Test
b) J. C. R Test
c) Criteria of good Test
d) Miller wall Volley Test

(मराठी रूपांतर)

- प्र. 2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा? (कोणतेही एक) **15**
अ) शारीरिक शिक्षणामध्ये कसोटी व मापनाचे गरज व महत्व स्पष्ट करा.
ब) कुपरची 12 मी. धावणे-चालणे चाचणीचे वर्णन करा.
- प्र. 3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा? (कोणतेही एक) **15**
अ) हारवर्ड चाचणीचे आयोजन कसे कराल ते स्पष्ट करा.
ब) मॅकडोनाॅल्ड सॉकर टेस्ट बाबत सविस्तर लिहा.
- प्र. 4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा? (कोणतेही एक) **15**
अ) बारो यांची शारीरिक पात्रता कसोटी स्पष्ट करा
ब) न्युटनची शारीरिक पात्रता कसोटी स्पष्ट करा
- प्र. 5 खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा? (कोणतेही तीन) **15**
अ) फ्राइडेल याचे हॉकीतील कौशल्य परीक्षण
ब) जे. सी. आर. चाचणी
क) चांगल्या कसोटीचे निकष
ड) मीलर वॉल यांची व्हॉली चाचणी

Seat
No.

**M.P.Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination Jan-2018
SPORTS TECHNOLOGY**

Time: 2½ Hours

Total Marks: 70

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
2) Candidate who intends to write answer in Marathi is advised to read the original question in English.
3) Q. No.1 should be solved in first 15 minutes in Answer Book only on Page No. 3.

MCQ/Objective Type Questions.

Duration: 15 Minutes

Marks: 10

Q.1 Select the appropriate word:

10

- 1) _____ is a polymer composed of organic units joined by carbamate links.
  - a) Polyurethane
  - b) Polyurethane
  - c) Pylourethane
  - d) Ployurethane
- 2) Polystyrene can be _____ or foamed.
  - a) Liquid, gas
  - b) Gas foam
  - c) Liquid foam
  - d) Solid foamed
- 3) Styrofoam is composed of _____.
  - a) Water
  - b) Solid
  - c) 100% Foam
  - d) 98% air
- 4) _____ is a family of synthetic rubbers that are produced by polymerization of chloroprene.
  - a) Neoprene
  - b) Styrofoam
  - c) Polystyrene
  - d) Polymer
- 5) The long form of SMA is _____.
  - a) Shape Metal Alloy
  - b) Shape Muscle Alloy
  - c) Shape Memory Alloy
  - d) Shape Memory Apparatus
- 6) _____ Materials change colour of specific temperature.
  - a) Thermo chemical
  - b) Thermo chromic
  - c) Thermo chronic
  - d) None of these
- 7) Technology in sports increases accuracy in _____ measurement of sports performance.
  - a) Time
  - b) Vision
  - c) Colour
  - d) Performance
- 8) The material called ___ is covered with nanosized needles that repel liquids.
  - a) Nonaturf
  - b) Nanotarf
  - c) Non stick
  - d) All of these
- 9) Chest guard is used in _____.
  - a) Judo
  - b) Wrestling
  - c) Volley ball
  - d) Foot ball
- 10) Bowling machine is used for practice in _____.
  - a) Tennis
  - b) Basket ball
  - c) Softball
  - d) Cricket

(मराठी रूपांतर)

10

प्र. 1 खालील बहुपर्यायी प्रश्नांतील योग्य पर्याय निवडा.

1. ——— हे कार्बामेंट लिंकच्या मदतीने सेंद्रीय घटकांच्या एकत्रीकरणातून तयार झालेला पॉलीमर आहे.

अ) प्लायोयुरेथॅन	ब) पॉलीयुरेथॅन
क) पायलोयुरेथॅन	ड) प्लॉयुरेथॅन
2. पॉलीस्टोरेन हे ——— स्वरूपात असते.

अ) द्रव, वायू	ब) वायू फोम
क) द्रव फोम	ड) स्नायू फोम
3. स्टीरोकोम हे ——— पासून तयार झालेले असते.

अ) पाणी	ब) स्थायू
क) 100% फोम	ड) 98% हवा
4. ——— हा क्लोरीफिन च्या पॉलीमरायझेशन पासून उत्पादीत झालेल्या सिंथेटिक रबर गटातील आहे.

अ) निओफ्रिन	ब) स्टीरोफोम
क) पॉलीस्ट्रेन	ड) पॉलीमर
5. एस. एम. ए. चा लॉग फॉर्म ——— आहे.

अ) शेप मेटल अलॉय	ब) शेप मसल अलॉय
क) मेमरी अलॉय शेप	ड) मेमरी अपॅरटस शेप
6. ——— पदार्थ विशिष्ट तापमानाला रंग बदलतात.

अ) थर्मोकेमीकल	ब) थर्मोक्रोमीक
क) थर्मोक्रॉनिक	ड) यापैकी नाही
7. तंत्रज्ञानाचे क्रिडा कार्यमानातील ——— च्या मोजमापनातील अचूकता वाढविली.

अ) वेळ	ब) दृष्य
क) रंग	ड) कार्यमान
8. ——— हे अशा नॅनो आकाराच्या अनकुचिदार पदार्थांनी आच्छादीत असते ज्यामधून द्रव पाझरतो.

अ) नोना टर्फ	ब) नॅनो टर्फ
क) नॉन स्टीक	ड) वरील सर्व
9. चेस्ट गार्डचा वापर ——— या खेळात होतो.

अ) ज्युदो	ब) कुस्ती
क) व्हॉलीबॉल	ड) फूटबॉल
10. ——— खेळामध्ये सरावासाठी बॉलींग मशीनचा वापर केला जातो.

अ) टेनिस	ब) बास्केट बॉल
क) सॉफ्टबॉल	ड) क्रिकेट

Seat No.	
-----------------	--

**M.P.Ed. (Semester - I) (New) (CBCS) Examination Jan-2018
SPORTS TECHNOLOGY**

Time: 2½ Hours

Total Marks: 60

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Candidate who intends to write answer in Marathi is advised to read the original question in English.

- Q.2 Answer the following questions. (Any one) 15**
a) What is the role of Technology in sports? Explain.
b) Explain the impact of technology on sports.
- Q.3 Answer the following questions. (Any one) 15**
a) Explain the mechanism of Bowling machine and its advantages in cricket.
b) Explain the mechanism of service machine and its advantages in Tennis.
- Q.4 Answer the following question in brief. (Any One) 15**
a) Make list of protective equipments (any ten games) and Give Advantages of it.
b) Define foam and explain polyurethane and polystyrene.
- Q.5 Answer the following question in brief. (Any three) 15**
a) Floodlights
b) Thermo chromic film
c) Neoprene
d) Types of sports surface (any 10 games)

(मराठी रूपांतर)

- प्र. 2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) **15**
1. खेळामध्ये तंत्रज्ञानाची भूमिका काय आहे?
  2. तंत्रज्ञानाचा खेळामध्ये / खेळावर पडलेला प्रभाव स्पष्ट करा.
- प्र. 3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) **15**
1. क्रिकेट मध्ये बॉलींग मशीनची कार्यपद्धती स्पष्ट करून त्याचे फायदे स्पष्ट करा.
  2. टेनिस खेळामध्ये सर्क्सिस मशीन ची कार्यपद्धती स्पष्ट करून त्याचे फायदे स्पष्ट करा.
- प्र. 4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) **15**
1. कोणत्याही दहा खेळामधील संरक्षण साहित्याची यादी करा व संरक्षक साहित्याचे फायदे स्पष्ट करा.
  2. फोम विषयी माहिती सांगून पॉलीयुरेथॅन व पॉलीस्टीरीन याविषयी माहिती द्या.
- प्र. 5 खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) **15**
1. फ्लडलाईट्स
  2. थर्मोक्रोमीक फिल्म
  3. निओफ्रेन
  4. खेळाच्या मैदानाचे विविध प्रकार सांगा. (कोणतेही 10 खेळ)

SLR-IS – 1

Seat No.	
-------------	--

Set P

M.P.Ed. (Part – I) (Semester – I) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION
Recreation (Paper – I)

Day and Date : Tuesday, 28-11-2017
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Max. Marks : 50

- N.B.** : i) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
ii) **All questions are compulsory**.
iii) The candidates should read the original questions in **English**.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- 1) _____ is basic to good programme planning.
a) Membership   b) Not membership
c) Establishing goals   d) None of these
- 2) Which one is the characteristics of recreation ?
a) It may be passive or active
b) It occurs during free time
c) It is both a creative and recreative activity
d) All of these
- 3) _____ is a attitude and way of life.
a) Orientation   b) Seminar   c) Recreation   d) None of these
- 4) Recreation is for _____
a) Handicapped   b) Senior citizen   c) Children   d) All above
- 5) Recreation are includes _____
a) Walking   b) Gardening   c) Nature study   d) All above
- 6) Residential camp plays the role of developing _____ speciality.
a) Co-operation for each other   b) Environmental protection
c) Recreation   d) None of these
- 7) Recreation is _____ activity.
a) Occasional   b) Voluntary   c) Compulsory   d) Involuntary
- 8) Purpose behind conducting 'University Youth Festival' _____
a) Cultural qualities   b) Scope of students
c) Traditional dance   d) All above

P.T.O.

- 9) National Service Scheme was started in _____
 a) 1969   b) 1989   c) 1999   d) 1982
- 10) The importance of recreation is _____
 a) Physical development   b) Self happiness
 c) To avoid fatigue   d) Above all

मराठी रूपांतर

1. योग्य पर्याय निवडा :

10

- 1) चांगल्या कार्यक्रमाच्या नियोजनाचे मुळ _____ आहे.
 अ) सदस्यत्व   ब) असदस्यत्व
 क) ध्येयाची निश्चितता   ड) यापैकी नाही
- 2) करमणुकीचे वैशिष्ट्य कोणते आहे ?
 अ) ते कृतिशील किंवा अकृतिशील असते
 ब) ते मुक्त वेळेत होते
 क) ते निर्मिती व नवनिर्मिती कृती दोन्ही असते
 ड) वरील सर्व
- 3) जीवनाची वृत्ती आणि मार्ग _____ आहे.
 अ) उद्बोधन   ब) परिसंवाद   क) मनोरंजन   ड) यापैकी नाही
- 4) मनोरंजन _____ साठी असते.
 अ) अपंग   ब) जेष्ठ नागरिक   क) मुले   ड) वरील सर्व
- 5) मनोरंजनात _____ चा समावेश आहे.
 अ) चालणे   ब) बागकाम   क) निसर्ग अभ्यास   ड) वरील सर्व
- 6) निवासी शिबीर कोणत्या विशेषतेला विकसित करण्याची भूमिका करतो ?
 अ) एकमेकांचा सहयोग   ब) पर्यावरण संरक्षण
 क) मनोरंजन   ड) यापैकी नाही
- 7) मनोरंजन _____ क्रिया आहे.
 अ) प्रसंगानुरूप   ब) ऐच्छिक   क) सक्तिची   ड) अनैच्छिक
- 8) 'विद्यापीठ युवा महोत्सव' आयोजनामागिल उद्देश _____
 अ) संस्कृतीची देवाणघेवाण   ब) विद्यार्थ्यांच्या कला गुणांना वाव
 क) पारंपारिक नृत्या अविष्कार   ड) वरील सर्व
- 9) राष्ट्रीय सेवा योजना _____ साली सुरू झाली.
 अ) 1969   ब) 1989   क) 1999   ड) 1982
- 10) मनोरंजनाचे _____ महत्व आहे.
 अ) शारीरिक विकास   ब) आत्मसुख   क) थकवा दूर करणे   ड) वरील सर्व

Seat No.	
---------------------	--

**M.P.Ed. (Part – I) (Semester – I) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION
Recreation (Paper – I)**

Day and Date : Tuesday, 28-11-2017
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Marks : 40

N.B. : i) **All questions are compulsory.**
ii) **The candidates should read the original questions in English.**

2. Answer the following question (**any one**) : **10**
- 1) Which recreational facilities are essential for recreational programme ? Explain in details.
  - 2) Explain how will you organise of camp for recreational programme.
3. Answer the following question (**any one**) : **10**
- 1) List the agencies of providing recreation and explain any one of them in detail.
  - 2) Explain need and importance of recreation for the life.
4. Answer the following questions in brief : **8**
- 1) Selection of camp site.
  - 2) Music for recreation.
5. Answer the following questions in brief : **12**
- 1) Outdoor games for recreation.
  - 2) Principles of recreation.
  - 3) Prepare a suitable programme for handicapped.

मराठी रूपांतर

2. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : **10**
- 1) मनोरंजनात्मक कार्यक्रम करिता कोणत्या मनोरंजन सुविधांची आवश्यकता असते सविस्तर स्पष्ट करा.
  - 2) मनोरंजन कार्यक्रमा करिता शिबीराचे नियोजन तुम्ही कसे कराल स्पष्ट करा.
3. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : **10**
- 1) मनोरंजनाचा पुरवठा करणाऱ्या संस्थांची यादी द्या आणि त्यापैकी एकाची सविस्तर माहिती लिहा.
  - 2) मनोरंजनाची जीवनामध्ये गरज आणि महत्त्व काय स्पष्ट करा.
4. खालील प्रश्नांचे उत्तर थोडक्यात उत्तरे लिहा : **8**
- 1) शिबीर स्थळाची निवड.
  - 2) मनोरंजना करिता संगित.
5. खालील प्रश्नांचे उत्तर थोडक्यात उत्तरे लिहा : **12**
- 1) मनोरंजना करिता बहिःस्थ खेळ.
  - 2) मनोरंजनाची तत्वे.
  - 3) अपंगासाठीचा योग्य कार्यक्रम तयार करा.

SLR-IS – 2

Seat No.	
----------	--

Set **P**

M.P.Ed. (Semester – I) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION
Statistics (Paper – II)

Day and Date : Thursday, 30-11-2017
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Max. Marks : 50

- N.B. :** 1) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
2) **All** questions are **compulsory**.
3) Candidates who intend to write their answer in **Marathi** are advised to read the **English** questions also.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct answer :

10

- i) Statistics word is
a) English   b) Greek   c) Latin   d) Hindi
- ii) Calculate mean formula is
a) $\frac{N}{2}$ b) $\frac{\sum fM}{N}$ c) $\frac{P \times N}{100}$ d) $\frac{\sum d^2}{N}$
- iii) A.M. + $\left(\frac{\sum fd}{N}\right) \times i$ formula is related to
a) Median   b) Mode   c) Mean   d) Range
- iv) $1 - \frac{b \sum d^2}{N(N^2 - 1)}$ formula is related to
a) Percentile   b) Mode   c) Correlation   d) Q.D.
- v) Arithmetic average is called
a) Mean   b) S.D.   c) Q.D.   d) Mode
- vi) To prepare norm _____ is useful.
a) Correlation   b) Hullscale   c) Mode   d) Histogram
- vii) One of the measures of variability is
a) Median   b) Mode   c) S.D.   d) Percentile
- viii) Formula for calculating Q.D. is
a) $\frac{P \times N}{100}$ b) $\frac{\sum X}{N}$ c) $\frac{\sum d^2}{N}$ d) $\frac{Q3 - Q1}{2}$

P.T.O.

- ix) The score which appear most frequently in table is called
 a) Mode   b) Median   c) Percentile   d) S.D.
- x) The relation between two variable is called
 a) Median   b) Q.D.   c) Mode   d) Correlation

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- १) संख्याशास्त्र हा शब्द _____ भाषेचा आहे.
 अ) इंग्रजी   ब) ग्रीक   क) लॅटीन   ड) हिंदी
- २) मध्यमान चे सूत्र _____ आहे.
 अ) $\frac{N}{2}$ ब) $\frac{\sum fM}{N}$ क) $\frac{P \times N}{100}$ ड) $\frac{\sum d^2}{N}$
- ३) A.M. + $\left(\frac{\sum fd}{N}\right) \times i$ हे _____ सूत्र आहे.
 अ) मध्यांक   ब) बहुलक   क) मध्यमान   ड) रेंज
- ४) $1 - \frac{b\sum d^2}{N(N^2 - 1)}$ हे _____ सूत्र आहे.
 अ) शततमक   ब) बहुलक   क) सहसंबंध   ड) चतुर्थक विचलन
- ५) गणित सरासरी _____ म्हणतात.
 अ) मध्यमान   ब) प्रमाण विचलन   क) चतुर्थक विचलन   ड) बहुलक
- ६) नॉर्मस (मानके) तयार करणे हे _____ उपयोगी आहे.
 अ) सहसंबंध   ब) हलस्केल   क) बहुलक   ड) आयतालेख
- ७) विचलनशीलतेचे _____ हे एकक आहे.
 अ) मेडियन   ब) बहुलक   क) प्रमाण विचलन   ड) शततमक
- ८) कॉर्टइलडेव्हिएशन _____ सूत्र आहे.
 अ) $\frac{P \times N}{100}$ ब) $\frac{\sum X}{N}$ क) $\frac{\sum d^2}{N}$ ड) $\frac{Q3 - Q1}{2}$
- ९) सारणीमध्ये सर्वात अधिक वेळा येणारे पद म्हणजे _____ होय.
 अ) बहुलक   ब) मेडियन   क) शततमक   ड) प्रमाण विचलन
- १०) दोन चलातील संबंधाला _____ म्हणतात.
 अ) मेडियन   ब) चतुर्थक विचलन
 क) बहुलक   ड) सहसंबंध

Seat No.	
-------------	--

M.P.Ed. (Semester – I) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION
Statistics (Paper – II)

Day and Date : Thursday, 30-11-2017

Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- N.B. :** 1) *All questions are compulsory.*
2) *Candidates who intend to write their answer in Marathi are advised to read the English questions also.*

2. Answer the following (**any one**) : **10**

1) Calculate the mean for the following table.

S.I.	f
140 – 149	2
130 – 139	3
120 – 129	6
110 – 119	10
100 – 109	12
90 – 99	8
80 – 89	4
70 – 79	6
60 – 69	3
50 – 59	3
40 – 49	3
N – 60	

OR

2) Calculate Q.D. for the above table (Q.No. 2).

3. Answer **any one** : **10**

1) Calculate 60% and 70% value for the above table (Q.No. 2).

OR

2) Calculate S.D. for the above table (Q.No. 2).

4. Answer the following questions in brief : **8**

- a) Measures of variability.
b) Frequency polygon.

5. Answer the following in brief :

12

- Measures of central tendency
- Percentile
- Correlation.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) :

१०

१) खालील सारणीवरून मध्यमान काढा.

वर्गान्तर	वारंवारीता
१४० - १४९	२
१३० - १३९	३
१२० - १२९	६
११० - ११९	१०
१०० - १०९	१२
९० - ९९	८
८० - ८९	४
७० - ७९	६
६० - ६९	३
५० - ५९	३
४० - ४९	३
N - ६०	

किंवा

२) वरील सारणीवरून चतुर्थक विचलन काढा.

३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही १) :

१०

१) ६०% आणि ७०% मूल्य वरील सारणीवरून (प्रश्न २) काढा.

किंवा

२) वरील सारणीवरून प्रमाण विचलन काढा (प्रश्न २).

४. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा :

८

- विचलनशीळतेची परिमाणे.
- वारंवारीत वक्र (Frequency Polygon)

५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा :

१२

- केंद्रीय प्रवृत्तीची परिमाणे
- शततमक
- सहसंबंध.

SLR-IS – 3

Seat No.	
-------------	--

Set **P**

M.P.Ed. – I (Semester – I) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION
Management and Supervision of Physical Education and Sports
(Paper No. – III)

Day and Date : Monday, 4-12-2017

Max. Marks : 50

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m

Instructions: i) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book Page No. 3.

ii) **All questions are compulsory.**

iii) The candidates should read the **original** question in **English.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternatives :

10

- i) Purposes of public relation in physical education is
  - a) To create goodwill with all pertinent public
  - b) To enlist assistance in suitable project and other help
  - c) a) and b)
  - d) None of these
- ii) Effective management is _____ to the success of any enterprise.
  - a) Step
  - b) Key
  - c) Building
  - d) Way
- iii) Individual group conference, bulletines and demonstration are the method of
  - a) Supervision
  - b) Observation
  - c) Interview
  - d) All of these
- iv) Planning is the fundamental _____ of management.
  - a) Function
  - b) Responsibility
  - c) Duty
  - d) Quality
- v) Objective of sports management is
  - a) to encourage the development of sports
  - b) to organize the tournament
  - c) to participate in matches
  - d) above all
- vi) Development of student is a main _____ of public relation in physical education.
  - a) Objectives
  - b) Principles
  - c) Skill
  - d) Technique
- vii) A leader must posses the following except
  - a) Commitment
  - b) Missionary zeal
  - c) Persuasiveness
  - d) Above all

P.T.O.

- viii) Demonstration supervision is a _____ supervision.
 a) Tactics   b) Strategy   c) Technique   d) Skill
- ix) _____ substance to be used for cleaning of water at swimming pool.
 a) Potassium   b) Chlorine   c) Calcium   d) Magnesium
- x) _____ is technique of effective supervision.
 a) Observation   b) Conference   c) Interview   d) None of these

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- i) शारीरिक शिक्षणात जनसंपर्काचा हेतू
 अ) संबंधित जनसमुहासोबत योग्य वृत्ती निर्माण करणे
 ब) योग्य प्रकल्प आणि इतर सहकार्य/मदतीसाठी सहभाग नोंदविणे
 क) वरील दोन्ही
 ड) यापैकी नाही
- ii) क्रियाशील व्यवस्थापन ही धाडसी यशस्वीतेची _____ आहे.
 अ) पायरी   ब) गुरुकिल्ली   क) इमारत   ड) मार्ग
- iii) वैयक्तिक आणि सांघिक परिसंवाद सूचना फलक निवेदक आणि दिग्दर्शन या पद्धती म्हणजे
 अ) पर्यवेक्षण   ब) निरीक्षण   क) मुलाखत   ड) वरील सर्व
- iv) कामाचा अराखडा तयार करणे हे व्यवस्थापनाचे मूळ
 अ) कार्य   ब) जबाबदारी   क) काम   ड) गुणवत्ता
- v) क्रीडा व्यवस्थापनाचे उद्दिष्ट हे _____ आहे.
 अ) क्रीडाविकासासाठी उपयोजन देणे   ब) क्रीडा स्पर्धेचे आयोजन करणे
 क) स्पर्धेल सहभागी होणे   ड) वरील सर्व
- vi) शारीरिक शिक्षणामध्ये जनसंपर्क साधण्यासाठी विद्यार्थ्यांची प्रगती एक मुख्य _____ आहे.
 अ) उद्दिष्ट   ब) तत्व   क) कौशल्य   ड) तंत्र
- vii) नेतृत्वासाठी आवश्यक घटक
 अ) बांधलकी   ब) उत्साह   क) खात्रीशिरपणा   ड) वरील सर्व
- viii) प्रत्यक्ष पर्यवेक्षण हे पर्यवेक्षणाचे _____ आहे.
 अ) युक्त्या   ब) प्रयुक्त्या   क) तंत्र   ड) कौशल्य
- ix) _____ हे जलतरण तलावातील पाण्याच्या शुद्धीकरणासाठी वापरतात.
 अ) पोटॅशियम   ब) क्लोरीन   क) कॅल्शियम   ड) मॅग्नेशियम
- x) परिणामकारक पर्यवेक्षणाचे _____ हे तंत्र आहे.
 अ) निरीक्षण   ब) परिसंवाद   क) मुलाखत   ड) यापैकी नाही

Seat No.	
-------------	--

M.P.Ed. – I (Semester – I) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION
Management and Supervision of Physical Education and Sports
(Paper No. – III)

Day and Date : Monday, 4-12-2017

Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m

Instructions : i) **All questions are compulsory.**
ii) **The candidates should read the original question in English.**

2. Answer the following questions (**any one**) : **10**
- i) How will you contract and maintain gymnasium hall ? Explain.
  - ii) Explain duties of good administration.
3. Answer the following questions (**any one**) : **10**
- i) State the need and scope of management of Phy.Edu. and Sports.
  - ii) What are the objectives and essential features of good supervision.
4. Answer the following questions in brief : **8**
- i) Educational importance of swimming pool.
  - ii) Different records and registers in physical education.
5. Answer the following questions in brief : **12**
- i) Need and importance of sports equipment.
  - ii) Public relationship.
  - iii) Leadership.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १०
- जिमनॅशियम हॉलची बांधणी व निगा सविस्तर लिहा.
  - चांगल्या प्रशासकाची कर्तव्य स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १०
- शारीरिक शिक्षण आणि स्पर्धा व्यवस्थापनाची गरज व व्याप्ती विशद करा.
  - चांगल्या पर्यवेक्षणाची उद्दिष्टे व आवश्यक लक्षणे कोणती ?
४. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : ८
- पोहण्याच्या तलावाचे शैक्षणिक महत्व.
  - शारीरिक शिक्षणातील विविध दप्तरे व नोंदवही.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. १२
- खेळ साहित्याची गरज आणि महत्व.
  - जनसंपर्क.
  - नेतृत्व.

SLR-IS – 4

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

M.P.Ed. – I (Semester – I) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – IV)
Test, Measurement and Evaluation in Physical Education

Day and Date : Wednesday, 6-12-2017
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Max. Marks : 50

- N.B. :** 1) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
2) **All questions are compulsory**.
3) Candidates who intend to write their answer in **Marathi** are advised to read **English** paper also.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct answer :

10

- 1) Advance preparation conduct of test is _____
  - a) Skill test
  - b) Field marking
  - c) Norms
  - d) Validity
- 2) N.P.F.P. test was prepared under the evidence of _____
  - a) Dr. J.P. Thomes
  - b) Dr. M. Robson
  - c) Dr. P.M. Joseph
  - d) Dr. S.D. Chopade
- 3) Standing broad jump will measure _____
  - a) Endurance
  - b) Explosive power
  - c) Speed
  - d) Strength
- 4) Bent Knee sit ups test will measures that _____
  - a) Arm's strength
  - b) Abdominal's strength
  - c) Leg's strength
  - d) Neck's strength
- 5) _____ is an instrument used to gain information about individual or object.
  - a) Test
  - b) Measurement
  - c) Evaluation
  - d) None of these
- 6) AAHPER Youth fitness test is introduced in _____
  - a) India
  - b) America
  - c) Africa
  - d) Argentina
- 7) In Harward step test _____ instrument is used.
  - a) Spirometer
  - b) Dynamometer
  - c) Metronum
  - d) Dynameter

P.T.O.

- 8) Test-retest method is used for _____ determining.
 a) Validity   b) Objectivity   c) Norms   d) Reliability
- 9) 12m run-walk test is prepared by _____
 a) Rogger   b) Cooper   c) Miller   d) Johnson
- 10) Dyer prepared _____ skill test.
 a) Kabaddi   b) Volleyball   c) Basketball   d) Tennis

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- १) कसोटीच्या पूर्वतयारीचे आयोजन _____
 अ) कौशल्य कसोट्या   ब) मैदान आखणी
 क) मानके   ड) वैधता
- २) एन.पी. एफ.पी. कसोटी _____ च्या मार्गदर्शनाखाली तयार करण्यात आली.
 अ) डॉ. जे. पी. थॉमस   ब) डॉ. एम. रॉबसन
 क) डॉ. पी. एम. जोसेफ   ड) डॉ. एस.डी. चोपडे
- ३) जागेवरील उडी मारण्याचे मापन _____ चे केले जाते.
 अ) दमदारपणा   ब) स्फोटक शक्ती   क) वेग   ड) ताकद
- ४) बेन्ट नी सिट अप्स कसोटीत _____ चे मापन केले जाते.
 अ) हाताची शक्ती   ब) उदराची शक्ती
 क) पायाची शक्ती   ड) मानेची शक्ती
- ५) व्यक्तीची अथवा वस्तुची मिळणारी माहिती उपयोगात आणणारे साधन _____ आहे.
 अ) कसोटी   ब) मापन   क) मूल्यमापन   ड) यापैकी नाही
- ६) ऑफर युथ फिटनेस टेस्टचा परिचय _____ येथे झाला आहे.
 अ) भारत   ब) अमेरिका   क) अफ्रिका   ड) अर्जेन्टिना
- ७) हारवर्ड स्टेप कसोटीमध्ये _____ साधन वापरले जाते.
 अ) स्पायरोमीटर   ब) डायनामोमीटर   क) मेट्रोनाॅम   ड) डायनोमिटर
- ८) चाचणी पुर्नचाचणी पद्धतीचा उपयोग _____ निश्चित करण्यासाठी होतो.
 अ) वैधता   ब) वस्तुनिष्ठता   क) मानके   ड) विश्वसनियता
- ९) १२ मी. धावणे-चालणे कसोटी _____ यांनी तयार केली.
 अ) रॉजर   ब) कुपर   क) मिल्लर   ड) जॉनसन
- १०) डायरने _____ या खेळाची कसोटी तयार केली.
 अ) कब्बड्डी   ब) व्हॉलीबॉल   क) बास्केट बॉल   ड) टेनिस

Seat No.	
-------------	--

M.P.Ed. – I (Semester – I) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – IV)
Test, Measurement and Evaluation in Physical Education

Day and Date : Wednesday, 6-12-2017

Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Instructions : 1) **All questions are compulsory.**

2) *Candidates who intend to write their answer in **Marathi** are advised to read **English** paper also.*

2. Answer the following questions (**any one**) : **10**
- 1) Describe the Miller Volleyball test and Mecpherson Badminton skill test.
  - 2) Explain the Harward step test and AAHPER Youth fitness test.
3. Answer the following questions in brief : **10**
- 1) Explain the procedure for conducting Sargent test and Rogers strength index.
  - 2) What do you mean by test measurement and evaluation ? Explain the importance of test and measurement in the field of physical education.
4. Answer the following questions in brief : **8**
- 1) Criteria of a good test.
  - 2) Explain the Barrow motor ability test.
5. Answer the following questions in brief : **12**
- 1) Advance preparation for administrating the test.
  - 2) Explain the procedure for conducting knowledge test.
  - 3) Selection of the test for use.

Set P

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : **10**
- १) मिल्लर व्हॉलीबॉल कसोटी व मॅकफरसन बॅडमिन्टन कौशल्य चाचणीचे वर्णन करा.
२) हारवर्ड स्टेप टेस्ट व ऑफर युथ फिटनेस टेस्ट स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : **10**
- १) सार्जट कसोटी व रॉजर स्ट्रेंथ इंडेक्स कसोटीची आयोजन पद्धत कशी आहे ते स्पष्ट करा.
२) कसोटी मापन व मूल्यमापन म्हणजे काय ? शारीरिक शिकक्षण क्षेत्रात कसोटी व मापनाचे महत्व स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : **8**
- १) चांगल्या कसोटीची गुणवत्ता
२) बॅरो मोटार एबिलिटी टेस्ट स्पष्ट करा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : **12**
- १) एखाद्या कसोटीची व्यवस्थापूर्वीची तयारी.
२) ज्ञान कसोटीची बांधणी कशी कराल ते स्पष्ट करा.
३) उपयुक्ततेकरिता परिक्षेची निवड.
-

SLR-IS – 5

Seat No.	
----------	--

Set **P**

**M.P.Ed. (Semester – II) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – I)
Applied Statistics in Physical Education and Sports**

Day and Date : Wednesday, 29-11-2017

Max. Marks : 70

Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m

- Instructions :**
- 1) **All** questions are **compulsory**.
  - 2) Question No. **1** is **compulsory**. It should be solved in first **15** minutes in Answer Book on Page No. **3**.
  - 3) Candidate who intend to write answer in **Marathi** are advised to read **English** version.
  - 4) **Each** question carries **one** mark.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose correct alternative :

10

- 1) The relationship of two variable is called
a) Median   b) ANOVA   c) Correlation   d) Mode
- 2) 6 points scale is called
a) Percentile   b) Hull scale   c) Sigma   d) 'T' scale
- 3) The formula $S.D. \times 0.6745$ is related to
a) Mode   b) Correlation   c) Probable error   d) Percentile
- 4) The frequency polygon is related to
a) Percentile   b) Graph   c) Mean   d) Mode
- 5) The statistics word is from _____ language.
a) Germany   b) Japan   c) Greek   d) Latin
- 6) $3 \text{ Median} - 2 \text{ Mean}$ formula is related
a) Mode   b) S.D.   c) Q.D.   d) Percentile
- 7) The class interval for 110 – 119 is
a) 9   b) 5   c) 10   d) 9.5
- 8) Hull scale is called
a) 7 points   b) 6 points   c) 5 points   d) 2 points

P.T.O.

- 9) The score which appear most frequently is called
 a) Mean   b) Median   c) S.D.   d) Mode
- 10) Bar diagram is related to
 a) ANOVA   b) Square test   c) Graph   d) Line

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा.

- १) दोन चलांमधील संबंधाला _____ म्हणतात.
 अ) मध्यगा   ब) अॅनोव्हा   क) सहसंबंध   ड) बहुलक
- २) ६ पाईट स्केल ला _____ म्हणतात.
 अ) शततमक   ब) हल स्केल   क) सिग्मा   ड) 'टी' परिक्षिका
- ३) S.D. $\times 0.6745$ हे सूत्र _____ शी संबंधित आहे.
 अ) बहुलक   ब) सहसंबंध   क) संभाव्य त्रुटी   ड) शततमक
- ४) 'फ्रीक्वेन्सी फॅलीगन' _____ शी संबंधित आहे.
 अ) शततमक   ब) आलेख   क) मध्यमान   ड) बहुलक
- ५) संख्याशास्त्र हा शब्द _____ भाषेतील आहे.
 अ) जर्मन   ब) जपानी   क) ग्रीक   ड) लॅटीन
- ६) ३ मध्यगा - २ मध्यमान या सूत्राचा संबंध _____ शी आहे.
 अ) बहुलक   ब) प्रमाण विचलन   क) चतुर्थक विचलन   ड) शततमक
- ७) ११०-११९ मधील वर्गांतर _____ आहे.
 अ) ९   ब) ५   क) १०   ड) ९.५
- ८) हल स्केल ला _____ म्हणतात.
 अ) ७ पाईट   ब) ६ पाईट   क) ५ पाईट   ड) २ पाईट
- ९) वारंवार येणाऱ्या प्रमांकांला _____ म्हणतात.
 अ) मध्यमान   ब) मध्यगा   क) प्रमाण विचलन   ड) बहुलक
- १०) बार आकृती _____ शी संबंधित आहे.
 अ) अॅनोव्हा   ब) स्क्वेअर कसोटी   क) आलेख   ड) रेषा

Seat No.	
-----------------	--

**M.P.Ed. (Semester – II) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – I)
Applied Statistics in Physical Education and Sports**

Day and Date : Wednesday, 29-11-2017

Marks : 60

Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Instructions : 1) **All questions are compulsory.**
2) **Figures to the right indicate full marks.**

2. Calculate standard deviation (S.D.) for the following table. **15**

CI	F
140 – 149	2
130 – 139	4
120 – 129	1
110 – 119	3
100 – 109	6
90 – 99	8
80 – 89	7
70 – 79	5
60 – 69	8
50 – 59	4
40 – 49	2

N = 50

OR

For the above table calculate quartile deviation (Q.D.)

3. Calculate 50%, 40%, 80% value for the above table (Que. No. 2). **15**

OR

Calculate mode for the above table (Que. No. 2).

4. The Cricket ball throw test score mean is of 40.00 mts and S.D. is of 2.00 meters construct sigma scale for the following points. **15**

Points	Performance
100	—
90	—
80	—
70	—
60	—
50	—
40	—
30	—
20	—
10	—
0	—

OR

For the above points construct Hull scale.

5. Write **any three** in brief :

- a) Frequency polygon
b) Percentile
c) Measures of central tendency
d) Correlation

15

मराठी रूपांतर

२. खालील वारंवारीता सारणीवरून प्रमाण विचलन काढा.

१५

वर्गांतर	F
१४० - १४९	२
१३० - १३९	४
१२० - १२९	१
११० - ११९	३
१०० - १०९	६
९० - ९९	८
८० - ८९	७
७० - ७९	५
६० - ६९	८
५० - ५९	४
४० - ४९	२
= ५०	

किंवा

वरील सारणीवरून चतुर्थक विचलन काढा. (Q.D.)

३. वरील सारणीवरून (प्र. २ रा) ५०%, ४०%, ८०% ची किंमत काढा.

१५

किंवा

वरील सारणीवरून (प्र. २ रा) बहुलक काढा.

४. क्रिकेट बॉल थ्रो कसोटीने मध्यमान ४० मी. व प्रमाण विचलन २ मी. आहे. यावरून खालील पॉईंटनुसार सिग्मा स्केल तयार करा.

१५

पॉईंट	कार्यमान
१००	-
९०	-
८०	-
७०	-
६०	-
५०	-
४०	-
३०	-
२०	-
१०	-
०	-

किंवा

वरील सारणीवरून हल स्केल काढा.

५. खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा.

१५

- अ) फ्रिक्वेन्सी पॉलीगन   ब) शततमक   क) केंद्रीय प्रवृत्तीची परिमाणे   ड) सहसंबंध

Set P

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	----------

M.P.Ed. (Semester – II) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – II)
Sports Biomechanics and Kinesiology

Day and Date : Saturday, 2-12-2017
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Max. Marks : 70

- Instructions :** 1) **All questions are compulsory.**
2) **Question No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book Page No. 3. Each question carries one mark.**
3) **The candidate should read the original question in English.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- 1) Pectoralis major muscle is located in
a) Ankle   b) Neck   c) Thigh   d) Shoulder
- 2) Biceps Femoris muscle is located in
a) Shoulder   b) Wrist   c) Hip   d) Ankle
- 3) Rectus abdominis muscle is located in
a) Thigh   b) Neck   c) Trunk   d) Knee joint
- 4) Biomechanics is bound to act in perfect conformity with
a) The mechanical laws   b) The biological laws
c) The physical laws   d) None of these
- 5) Newtons first law of motion
a) Law of friction   b) Law of action and reaction
c) Law of force   d) Law of inertia
- 6) Force travels through distance is
a) Power   b) Work
c) Potential energy   d) Friction
- 7) During the take off of long jump which law of motion of Newtons is effectively used ?
a) 2nd law   b) 3rd law   c) 1st law   d) All laws
- 8) There are _____ kinds of levers according to the position of the applied force the fulcrum of the load.
a) Two   b) One   c) Three   d) Five
- 9) In lever of the _____ the fulcrum is in the middle.
a) First order   b) Second order   c) a) and b)   d) None of these
- 10) Acceleration means
a) Average velocity   b) Change in velocity
c) No change in velocity   d) None of these

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. खालील योग्य ते पर्याय निवडा :

१०

- १) पेक्टोरेलीस मेजर हा स्नायू _____ ठिकाणी असतो.
अ) घोटा   ब) मान   क) मांडी   ड) खांदा
- २) बायसेप फिमोरिस हा स्नायू _____ या ठिकाणी असतो.
अ) खांदा   ब) मनगट   क) कटिबंध   ड) घोटा
- ३) रेक्टस अबडॉमिनिस हा स्नायू _____ या ठिकाणी असतो.
अ) मांडी   ब) मान   क) धड   ड) गुडघ्याचा सांधा
- ४) खालीलपैकी नियमांशी जिव्यांत्रिकी निश्चित संबंधीत आहे.
अ) यांत्रिक नियम   ब) जैविक नियम   क) भौतिक नियम   ड) यापैकी नाही
- ५) न्यूटनचा गतिविषयक पहिला नियम
अ) घर्षणाचा नियम   ब) क्रिया प्रतिक्रिया नियम
क) बलाचा नियम   ड) जडत्वाचा नियम
- ६) बल जेव्हा अंतर कापले तेव्हा त्यास _____ असे म्हणतात.
अ) शक्ती   ब) कार्य   क) स्थितीज ऊर्जा   ड) घर्षण
- ७) लांब उडीमध्ये टेक ऑफ घेताना न्यूटनच्या गतिविषयक नियमापैकी कोणता नियम अधिक प्रभाविरित्या उपयोगात आणला जातो.
अ) २ रा नियम   ब) ३ रा नियम   क) १ ला नियम   ड) सर्व नियम
- ८) बल टेकू आणि भार यांच्या स्थानांवरून तरफेचे _____ प्रकार होतात.
अ) दोन   ब) एक   क) तीन   ड) पाच
- ९) तरफेच्या _____ प्रकारात टेकू मध्ये असतो.
अ) पहिल्या   ब) दुसरा   क) अ) आणि ब)   ड) यापैकी नाही
- १०) त्वरण म्हणजे
अ) सरासरी वेग   ब) वेगातील बदल
क) वेगात बदल न होणे   ड) यापैकी नाही

Seat No.	
-------------	--

M.P.Ed. (Semester – II) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – II)
Sports Biomechanics and Kinesiology

Day and Date : Saturday, 2-12-2017
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Marks : 60

Instructions: 1) **All questions are compulsory.**
2) **The candidate should read the original question in English.**

2. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- 1) Explain factors influencing equilibrium.
  - 2) Explain nature and scope of applied biomechanics.
3. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- 1) Explain centripetal and centrifugal force.
  - 2) Explain laws of motion.
4. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- 1) Explain types of analysis of movements.
  - 2) Explain origin of Rectus femoris, Hamstring.
5. Answer the following question in brief (**any three**) : **15**
- 1) Projection
  - 2) Air Resistance
  - 3) Energy
  - 4) Lever

Set P

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) समतोलत्वावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
  - २) उपयोजनात्मक जिवयांत्रिक शास्त्राचे स्वरूप व व्याप्त लिहा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) केंद्रस्तरी व केंद्रगामी बल स्पष्ट करा.
  - २) गतीविषयी नियम स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) हालचालींच्या पृथःकरणाचे प्रकार स्पष्ट करा.
  - २) रेक्टस फिमोरिस व हॅमस्ट्रिंग स्नायूचे उगमस्थान लिहा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : १५
- १) प्रक्षेपण
  - २) हवेचा विरोध
  - ३) शक्ती
  - ४) तरफ.
-

SLR-IS – 7

Seat No.	
-------------	--

Set **P**

**M.P.Ed. (Semester – II) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – III)
Athletic Care and Rehabilitation**

Day and Date : Tuesday, 5-12-2017
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Max. Marks : 70

- Instructions:** 1) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
2) **All** questions are **compulsory**.
3) The candidates who indent to write answer in **Marathi** are advised to read the questions in **English**.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative : **10**
- 1) One of the fracture is
a) Pain   b) Bleeding   c) Compound   d) Sprain
  - 2) Bandages are used for
a) Fever   b) Pain   c) Sprain   d) Headache
  - 3) Knock Knee is related to
a) Rehabilitation   b) Massage   c) Injury   d) Postural defect
  - 4) Hacking technique is related to
a) Massage   b) Injury   c) Exercise   d) Relax
  - 5) One of the causes of bad posture is
a) Doping   b) Malnutrition   c) Chemical   d) Alcohol
  - 6) Massage is as an aid for
a) Relaxation   b) Work   c) Bleeding   d) Pain
  - 7) One of the massage manipulation is
a) Infrared   b) Heat   c) Effleurage   d) Cold
  - 8) One of the postural defect is
a) Injury   b) Massage   c) Flatfoot   d) Fracture

P.T.O.

- 9) Symptoms for sprain is
 a) Fracture   b) Bleeding   c) Swelling   d) Pain
- 10) Infrared rays lamp is related to
 a) Cold   b) Electrotherapy   c) Injury   d) Massage

मराठी रूपांतर

१. खालील बहुपर्यायी प्रश्नातील योग्य पर्याय निवडा :

१०

- १) _____ हा अस्थिभंगाचा एक प्रकार आहे.
 अ) वेदना   ब) रक्तप्रवाह   क) कंपाऊंड   ड) स्प्रेन
- २) बॅडेजचा वापर _____ साठी होतो.
 अ) ताप   ब) वेदना   क) स्प्रेन   ड) डोके दुःखी
- ३) “नॉक नी” चा संबंध _____ शी आहे.
 अ) पूनर्वसन   ब) मसाज
 क) दुखापत   ड) अयोग्य शरीरधारणा
- ४) हॅकींग हे तंत्र _____ शी संबंधी आहे.
 अ) समाज   ब) दुःखापत   क) व्यायाम   ड) विश्रांती
- ५) _____ हे अयोग्य शरीरधारणेचे एक कारण आहे.
 अ) डोपिंग   ब) अयोग्य आहार   क) रसायन   ड) अल्कोहोल
- ६) _____ साठी मसाजचा वापर केला जातो.
 अ) शीथिलीकरण   ब) कार्य   क) रक्तप्रवाह   ड) वेदना
- ७) _____ हे मसाजचे एक तंत्र आहे.
 अ) इन्फ्रारेड   ब) गरम   क) इफ्लोरेज   ड) थंड
- ८) _____ ही शरीर धारणेच्या कमतरतेचा एक प्रकार आहे.
 अ) दुःखापत   ब) मसाज   क) फ्लॅट फूट   ड) अस्थिभंग
- ९) _____ हे स्प्रेनचे लक्षण आहे.
 अ) अस्थिभंग   ब) रक्तप्रवाह   क) सूज   ड) वेदना
- १०) इन्फ्रारेड रेज लॅप _____ शी संबंधित आहे.
 अ) थंड   ब) इलक्ट्रो थेरपी   क) दुखापत   ड) मसाज

Seat No.	
-------------	--

M.P.Ed. (Semester – II) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – III)
Athletic Care and Rehabilitation

Day and Date : Tuesday, 5-12-2017
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Marks : 60

Instructions : 1) **All questions are compulsory.**
2) **The candidates who indent to write answer in Marathi are advised to read the questions in English.**

2. What do you mean by Corrective Physical Education ? And explain the objective of corrective Physical Education. **15**

OR

What do you mean by posture ? And explain the value of good posture.

3. Explain the causes of flatfoot and suggest the treatment and exercises as corrective measure. **15**

OR

Explain the causes of knock knee and suggest the treatment and exercises as corrective measure.

4. Explain physiological and psychological effects of Massage. **15**

OR

What are the sports injuries and how will you prevent the sports injuries ?

5. Write **any three** in brief : **15**

- Use of short wave diatheraphy
- Principles of apply cold and heat
- Stroking manipulation
- Causes of bad posture.

मराठी रूपांतर

२. करेक्टिव्ह शारीरिक शिक्षण म्हणजे काय ? त्याची उद्दिष्टे स्पष्ट करा. १५
- किंवा**
- शरीरधारणा म्हणजे काय ? सुयोग्य शरीरधारणेचे महत्त्व स्पष्ट करा.
३. 'फ्लॅट फूट' ची कारणे स्पष्ट करा आणि ते दुरूस्त करण्यासाठी उपचार व व्यायाम सांगा. १५
- किंवा**
- “नॉक नी” ची कारणे सांगा आणि ते दुरूस्त करण्यासाठी उपचार व व्यायाम सूचवा.
४. मसाजचे शरीर क्रिया व मानसिकतेवर होणारे परिणाम स्पष्ट करा. १५
- किंवा**
- क्रीडेतील दुखापती कोणत्या ते सांगा आणि क्रीडेतील दुखापती कशा टाळाल ते सांगा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : १५
- अ) शॉर्ट वेव्ह डायथेरपीचा उपयोग
- ब) थंड व उष्ण उपचार पद्धतींची तत्त्वे
- क) स्ट्रोकींग पद्धत
- ड) अयोग्य शरीरधारणेची कारणे.
-

SLR-IS – 8

Seat No.	
----------	--

Set **P**

**M.P.Ed. (Semester – II) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – IV)
Sports Journalism and Mass Media**

Day and Date : Thursday, 7-12-2017
Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Max. Marks : 70

- Instructions :** 1) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
2) **All questions are compulsory**.
3) The candidates who indent to written answer in **Marathi** should read **English** version.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct answer :

10

- 1) A sports _____ is published every alternate week (Fifteen days).
a) Sports week   b) Sports star   c) The Hindu   d) Quiz corner
- 2) T.V. Commentary is related to _____.
a) Bulletin   b) Journal   c) Editing   d) Mass media
- 3) One of the mass media is _____.
a) Bulletin   b) Meet   c) T.V.   d) Report
- 4) One of the ethics in sportsman is _____.
a) Angry   b) Fighting   c) Easy   d) Discipline
- 5) One of the weekly sports magazine published in India is _____.
a) Jumpball   b) Journal   c) Sports star   d) The Hindu
- 6) Face to face asking question is called _____.
a) Report   b) Interview   c) Verification   d) Observation
- 7) Giving information during the competition is called
a) Commentary   b) Speech   c) Photo   d) Editing
- 8) One of the daily newspaper is _____.
a) Sports star   b) Sports week   c) Journal   d) Times of India

P.T.O.

- 9) One of the Indian traditional game is
 a) Judo   b) Boxing   c) Kho-Kho   d) Tennis
- 10) One of the sports competition is
 a) Editing   b) Publishing
 c) Meet   d) Commonwealth

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- १) _____ हे दर पंधरा दिवसांनी प्रकाशित होते.
 अ) स्पोर्ट्स वीक   ब) स्पोर्ट्स स्टार   क) दि हिंदू   ड) क्वीझ कॉर्नर
- २) टी.व्ही. वर केल्या जाणाऱ्या कॉमेंट्रीचा संबंध _____ शी आहे.
 अ) बुलेटीन   ब) जर्नल   क) संकलन   ड) मास मीडिया
- ३) _____ हा मास मीडियाचा एक प्रकार आहे.
 अ) बुलेटीन   ब) समीट   क) टी.व्ही.   ड) अहवाल
- ४) _____ हे खेळाडूच्या अंगी असणारे एक नीतिमूल्य आहे.
 अ) राग   ब) भांडण   क) सहज प्रवृत्ती   ड) शिस्त
- ५) _____ हे भारतात प्रकाशित होणारे एक क्रीडा साप्ताहिक आहे.
 अ) जंपबॉल   ब) जर्नल   क) स्पोर्ट्स स्टार   ड) दि हिंदू
- ६) समोरा समोर प्रश्न विचारून माहिती मिळविण्याच्या साधनाला _____ म्हणतात.
 अ) अहवाल   ब) मुलाखत   क) तपासणी   ड) निरीक्षण
- ७) स्पर्धाचालू असताना केल्या जाणाऱ्या विवरणाला _____ म्हणतात.
 अ) कॉमेंट्री   ब) भाषण   क) छायाचित्रण   ड) संकलन
- ८) _____ हे दैनिक वर्तमानपत्र आहे.
 अ) स्पोर्ट्स स्टार   ब) स्पोर्ट्स वीक
 क) मासिक   ड) टाइम्स ऑफ इंडिया
- ९) _____ हा एक भारतीय पारंपरिक खेळ आहे.
 अ) ज्युदो   ब) मुष्टियुद्ध   क) खो-खो   ड) टेनिस
- १०) _____ हे खेळाच्या स्पर्धांचा एक प्रकार आहे.
 अ) संकलन   ब) प्रसारण   क) समीट   ड) राष्ट्रकुल

Seat No.	
-------------	--

M.P.Ed. (Semester – II) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – IV)
Sports Journalism and Mass Media

Day and Date : Thursday, 7-12-2017

Marks : 60

Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Instructions : 1) **All questions are compulsory.**

2) *The candidates who indent to written answer in **Marathi** should read **English** version.*

2. Explain the interview method with player and coaches and its usefulness. **15**

OR

Explain the role of Sports journalism in Physical Education.

3. Define sports journalism and explain the sports ethics and sportsmanship. **15**

OR

Explain the various mass media in journalism and explain any one.

4. Give the report of an annual sports meet for publishing in the newspaper. **15**

OR

Give brief review of the Olympic games and Asian games.

5. Write the following **any three** : **15**

a) Editing.

b) Organisation of press meet.

c) Sports photography.

d) Evaluation of Reported news.

Set P

मराठी रूपांतर

२. खेलाडू व क्रीडा प्रशिक्षकांची मुलाखत पद्धत स्पष्ट करा व त्यांचा उपयोग सांगा. १५
- किंवा**
- क्रीडा पत्रकारितेची शारीरिक शिक्षणातील भूमिका स्पष्ट करा.
३. क्रीडा पत्रकारितेची व्याख्या सांगून क्रीडेतील नीतिमुल्ये व खिलाडूवृत्ती या संकल्पना स्पष्ट करा. १५
- किंवा**
- मास मीडियामधील पत्रकारितेची विविध प्रकारांची यादी करा व कोणताही एक प्रकार स्पष्ट करा.
४. वर्तमानपत्रामध्ये प्रकाशित करण्यासाठी वार्षिक क्रीडा स्पर्धेचा अहवाल द्या. १५
- किंवा**
- ऑलिंपिक क्रीडा स्पर्धा व आशियाई क्रीडा स्पर्धांचा थोडक्यात मागोवा द्या.
५. खालीलपैकी कोणतेही **तीन** प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात द्या : १५
- अ) संकलन.
- ब) पत्रकार परिषदेचे आयोजन.
- क) क्रीडा छायाचित्रण.
- ड) प्रकाशित बातम्यांचे मूल्यमापन.

SLR-IS – 9

Seat No.	
-------------	--

Set **P**

**M.P.Ed. (Semester – II) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – IV)**

Sports Management and Curriculum Design in Physical Education

Day and Date : Thursday, 7-12-2017

Max. Marks : 70

Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

- Instructions :**
- All questions are compulsory.**
  - The candidates should read the original questions in English.**
  - Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- All India Inter University Sports Tournament are organized under the Chairman of
  - Director
  - Registrar
  - Vice Chancellor
  - Above all
- Forward looking is the principle of _____ construction.
  - Journals
  - Curriculum
  - Textbooks
  - None of these
- Management guidelines are useful for
  - College sports program
  - National sports day program
  - School sports week program
  - Above all
- _____ is essential records in school sports management.
  - Physical efficiency records
  - Medical examination records
  - Sports equipment records
  - Above all
- The following _____ management is related to physical education.
  - Leadership management
  - Sports management
  - Personal management
  - Above all
- Public relations are related to _____ in physical education.
  - Communities
  - Media
  - Sports program outside school
  - Above all
- _____ is the need of every type of planning in physical education organization.
  - Management
  - Money
  - Supervision
  - Above all
- Magazine is the source of _____ material.
  - Content
  - Curriculum
  - Management
  - None of these
- The approach of curriculum is related to
  - Community centered
  - Subject centered
  - Learner centered
  - Above all
- University Intercollegiate Sports Tournament are organized under the Chairman of
  - Headmaster
  - Principal
  - Director
  - Registrar

P.T.O.

मराठी रूपांतर

1. योग्य पर्याय निवडा :

10

- i) अखिल भारतीय आंतर विद्यापीठ क्रीडा स्पर्धा _____ यांचे अध्यक्षतेखाली पार पडतात.
 अ) संचालक   ब) कुलसचिव   क) कुलगुरु   ड) वरील सर्व
- ii) सुधारणावादी हे _____ चे तत्व आहे.
 अ) नियतकालीके   ब) अभ्यासक्रम   क) पाठ्यपुस्तके   ड) यापैकी नाही
- iii) व्यवस्थापनाची मार्गदर्शक तत्वे _____ करिता उपयुक्त ठरतात.
 अ) महाविद्यालय क्रीडा कार्यक्रम   ब) राष्ट्रीय क्रीडा दिन कार्यक्रम
 क) शालेय क्रीडासप्ताह कार्यक्रम   ड) वरील सर्व
- iv) शालेय क्रीडा व्यवस्थापनात _____ आवश्यक आहे.
 अ) शारीरिक कार्यक्षमता नोंदी   ब) वैद्यकीय तपासणी नोंदी
 क) क्रीडा साहित्य नोंदी   ड) वरील सर्व
- v) शारीरिक शिक्षणाशी संबंधित खालीलपैकी _____ व्यवस्थापन आहे.
 अ) नेतृत्व व्यवस्थापन   ब) क्रीडा व्यवस्थापन
 क) वैयक्तिक व्यवस्थापन   ड) वरील सर्व
- vi) शारीरिक शिक्षणातील जनसंपर्क _____ शी संबंधित आहे.
 अ) समाज   ब) माध्यमे
 क) शाळाबाह्य क्रीडा कार्यक्रम   ड) वरील सर्व
- vii) शारीरिक शिक्षण संघटनच्या प्रत्येक प्रकाराची _____ गरज आहे.
 अ) व्यवस्थापन   ब) पैसा   क) पर्यवेक्षण   ड) वरील सर्व
- viii) मासिके स्रोत हे _____ चे साहित्य आहे.
 अ) आशय   ब) अभ्यासक्रम   क) व्यवस्थापन   ड) यापैकी नाही
- ix) अभ्यासक्रम उपागम _____ शी संबंधित आहे.
 अ) समाज केंद्रित   ब) विषय केंद्रित   क) अध्ययनार्थी केंद्रित   ड) वरील सर्व
- x) विद्यापीठ आंतर महाविद्यालय क्रीडा स्पर्धा _____ यांचे अध्यक्षतेखाली पार पडतात.
 अ) मुख्याद्यापक   ब) प्राचार्य   क) संचालक   ड) कुलसचिव

Seat No.	
-----------------	--

**M.P.Ed. (Semester – II) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – IV)
Sports Management and Curriculum Design in Physical Education**

Day and Date : Thursday, 7-12-2017

Marks : 60

Time : 10.30 a.m. to 1.00 p.m.

Instructions : 1) **All questions are compulsory.**
2) **The candidates should read the original questions in English.**

2. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- I) Explain the importance of encyclopaedias in physical.
  - II) Explain the various journals in physical education.
3. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- I) Which principles will you consider for curriculum construction of physical education ?
  - II) How will you prepare issuing register of sports equipments ?
4. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- I) Define sports management. State the importance of management in sports field.
  - II) How will you do sports equipment room management ?
5. Answer the following questions in brief (**any three**) : **15**
- I) Definition of curriculum.
  - II) Textbook.
  - III) Principles of public relation.
  - IV) Magazines.

मराठी रूपांतर

2. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : 15
- I) ज्ञानकोशाचे शारीरिक शिक्षणातील महत्व स्पष्ट करा.
- II) शारीरिक शिक्षणातील विविध नियतकालिके स्पष्ट करा.
3. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : 15
- I) शारीरिक शिक्षण अभ्यासक्रमाची रचना करताना कोणती तत्वे विचारात घ्याल.
- II) क्रीडा साहित्याची देवघेव नोंदवही तुम्ही कशी तयार कराल ?
4. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : 15
- I) क्रीडा व्यवस्थापनाची व्याख्या लिहा आणि क्रीडा क्षेत्रात व्यवस्थापनाचे महत्व विशद करा.
- II) क्रीडा साहित्य खोलीचे व्यवस्थापन तुम्ही कसे कराल ?
5. खालील प्रश्नांचे थोडक्यात उत्तर लिहा (कोणतेही तीन) : 15
- I) अभ्यासक्रमाची व्याख्या.
- II) पाठ्यपुस्तक.
- III) जनसंपर्काची तत्वे.
- IV) मासिके.
-

SLR-IS – 10

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	----------

M.P.Ed. (Part – I) (Semester – II) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – V)
Kinesiology

Day and Date : Wednesday, 29-11-2017
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Max. Marks : 50

- N.B. :** 1) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
2) **All questions are compulsory.**
3) Candidates are advised to read the original question in **English.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- 1) Which of the following is a ball and socket joint ?
a) Hip joint   b) Shoulder joint   c) Both a) and b)   d) None of these
- 2) Knee joint is a example of _____
a) Condylloid joint   b) Hinge joint   c) Saddle joint   d) Gliding joint
- 3) The strongness of bones is through _____ principle.
a) Iron   b) Calcium   c) Haemoglobin   d) Vitamins
- 4) The joining of bones is called _____
a) Bone marrow   b) Joint   c) Skull   d) Tendon
- 5) Immovable joints is found in _____
a) Sternum bone   b) Ribs   c) Cranium bone   d) All above
- 6) When body parts moves in all direction it is known as _____
a) Circumduction   b) Abduction   c) Adduction   d) All of these
- 7) To reduce the angle of particular joint is termed as _____
a) Flexion   b) Elevation   c) Extension   d) All of these
- 8) Supination movement takes place from _____ joint.
a) Radio ulnar joint   b) Wrist joint   c) Elbow joint   d) All of these
- 9) Hip joint is _____
a) Pivot joint   b) Gliding joint
c) Ball and socket joint   d) Hinge joint
- 10) Pronation is the action takes place in _____
a) Radio ulnar joint   b) Wrist joint   c) Knee joint   d) All of these

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. अचूक पर्याय निवडा :

१०

- १) खालीलपैकी _____ हा उखळीचा सांधा आहे.
अ) कमरेचा सांधा   ब) खांद्याचा सांधा
क) दोन्ही अ) आणि ब)   ड) वरीलपैकी नाही
- २) गुडघ्याचा सांधा हे _____ याचे उदाहरण आहे.
अ) कॉन्डीलॉईड सांधा   ब) बिजागरीचा सांधा
क) सॅडल सांधा   ड) सरकता सांधा
- ३) हाडाचा कठीणपणा _____ तत्त्वामुळे तयार होतो.
अ) लोह   ब) कॅल्शियम   क) हिमोग्लोबीन   ड) जीवनसत्त्व
- ४) हाडांच्या जुळणीला _____ म्हणतात.
अ) मगज   ब) सांधा   क) डोक्याची कवची   ड) स्नायु बंध
- ५) अचल सांधा _____ ठिकाणी आहे.
अ) छातीचे हाड   ब) फासळ्या   क) कवटीचे हाड   ड) वरील सर्व
- ६) जेव्हा शरीराचा भाग सर्व दिशेला फिरतो तेव्हा त्यास _____ म्हणतात.
अ) सरकमडकशन   ब) अबडकशन   क) अडकशन   ड) वरील सर्व
- ७) विशिष्ट सांध्यातील कोन कमी करणे म्हणजे _____ होय.
अ) फ्लेक्शन   ब) इलीव्हेशन   क) एक्सटेंशन   ड) वरील सर्व
- ८) सुपायनेशन ही हालचाल _____ सांध्यातून होते.
अ) रेडीओअलनार   ब) मनगटाचा   क) घोट्याचा   ड) वरील सर्व
- ९) कबरेतील खुब्याचा सांधा _____ प्रकारचा आहे.
अ) फिरता सांधा   ब) सरकना सांधा
क) उखळीचा सांधा   ड) बिजागरीचा सांधा
- १०) प्रोनेशन ही क्रिया _____ या सांध्यात घडले.
अ) रेडीओ अ लनार सांधा   ब) मनगटाचा सांधा
क) गुडघ्याचा सांधा   ड) वरील सर्व
-

Seat No.	
---------------------	--

**M.P.Ed. (Part – I) (Semester – II) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – V)
Kinesiology**

Day and Date : Wednesday, 29-11-2017
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Marks : 40

N.B. : 1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Candidates are advised to read the original question in English.***

2. Answer the following question (**any one**) : **10**
- 1) Define kinesiology and explain nature and scope in physical education.
  - 2) Explain the movements of shoulder joint and girdle.
3. Answer the following question (**any one**) : **10**
- 1) Explain the movements of hip joint and knee joint.
  - 2) Write brief history of kinesiology.
4. Answer the following question in brief : **8**
- 1) Efficient movement.
  - 2) Types of muscular contractions.
5. Answer the following question in brief : **12**
- 1) Explain the structural classification of joints.
  - 2) Explain the postural defects.
  - 3) Sheldon's body types.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १०
- १) शरीरगतीशास्त्र म्हणजे काय ते स्पष्ट करून त्याचे शारीरिक शिक्षणातील स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा.
- २) खांद्याचा सांधा आणि गिर्ल मधील होणाऱ्या हालचाली स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १०
- १) कमरेचा सांधा आणि गुडघ्याचा सांधा यातील होणाऱ्या हालचाली स्पष्ट करा.
- २) शरीरगतीशास्त्राचा थोडक्यात इतिहास लिहा.
४. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : ८
- १) कार्यक्षम हालचाल
- २) स्नायू आकुंचनाचे प्रकार.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : १२
- १) सांध्याचे रचनात्मक वर्गीकरण स्पष्ट करा.
- २) शरीरधारणेतील दोष स्पष्ट करा.
- ३) शोल्डनचे शरीरबांधा प्रकार.
-

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	----------

M.P.Ed. (Part – I) (Semester – II) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION
Biomechanics (Paper VI)

Day and Date : Saturday, 2-12-2017
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Max. Marks : 50

- N.B. :** 1) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
2) **Answer MCQ/Objective type questions on Page No. 3 only. Don't forget to mention, Q.P. Set (P/Q/R/S) on Top of Page.**
3) **All questions are compulsory.**
4) **The candidate should read the original question in English.**
5) **Question No. 1 will be collected within in 15 minutes.**

1. Choose the correct alternative :

10

- 1) Newton's first law of motion is known as
  - a) Law of acceleration
  - b) Law of inertia
  - c) Law of action reaction
  - d) Law of momentum
- 2) Newton's third law of motion is known as
  - a) Law of inertia
  - b) Law of action reaction
  - c) Law of momentum
  - d) Law of gravitation
- 3) The term motion and rest studied under
  - a) Biochemistry
  - b) Anatomy
  - c) Biomechanic
  - d) None of these
- 4) Newton's second law of motion is known as
  - a) Law of acceleration
  - b) Law of inertia
  - c) Law of action reaction
  - d) Law of momentum
- 5) The force acting on a runner near the end of race are
  - a) Weight
  - b) Friction
  - c) Air resistance
  - d) All of the above
- 6) During the take off at long jump which law of motion of Newton's is effectively used
  - a) 2nd law
  - b) 3rd law
  - c) 1st law
  - d) All laws
- 7) A rigid rod that turns around fixed support is called as
  - a) Force
  - b) Projection
  - c) Motion
  - d) Lever
- 8) There are _____ kinds of levers according to the position of the applied force the fulcrum and the load
  - a) Two
  - b) One
  - c) Three
  - d) Four

P.T.O.

- 9) In lever of _____ order the fulcrum is on one side. The force is applied on the other side and the load is in the middle.
 a) First   b) Second   c) Third   d) All
- 10) A lever of the _____ order has the fulcrum on one side, the force is applied in between of the load is on the other side.
 a) First   b) Second   c) Third   d) All

मराठी रूपांतर

I. अचूक पर्याय निवडा.

10

- 1) न्यूटनच्या गतिविषय पहिल्या नियमाला _____ म्हणतात.
 अ) त्वरणाचा नियम   ब) जडत्वाचा नियम
 क) क्रिया-प्रतिक्रिया नियम   ड) हालचालीचा नियम
- 2) न्यूटनच्या गतिविषयी तिसऱ्या नियमाला _____ म्हणतात.
 अ) जाडत्वाचा नियम   ब) क्रिया-प्रतिक्रिया नियम
 क) हालचालीचा नियम   ड) गुरुत्वाकर्षणाचा नियम
- 3) विश्रांती व गती या गोष्टी _____ अभ्यासात येतात.
 अ) जिवरसायनशास्त्र   ब) शरीरशास्त्र
 क) जिवयांत्रिक शास्त्र   ड) वरीलपैकी एकही नाही
- 4) न्यूटनच्या गतिविषयी दुसरा नियमाला _____ म्हणतात.
 अ) त्वरणाचा नियम   ब) जडत्वाचा नियम
 क) क्रिया-प्रतिक्रिया नियम   ड) हालचालीचा नियम
- 5) एकादा रनरला (अॅथलेटला) शर्यत पूर्ण करताना _____ बाबी परिणाम करतात.
 अ) ताकद   ब) घर्षण   क) हवेचा प्रतिशेध   ड) वरील सर्व
- 6) लांब उडीमध्ये टेक ऑफ घेताना न्यूटनच्या गतिविषयक नियमपैकी कोणता नियम अधिक प्रभावीरित्या उपयोगात आणता जातो ?
 अ) २ रा नियम   ब) ३ रा नियम   क) १ ला नियम   ड) सर्व नियम
- 7) आधाराभोवती हालणाऱ्या आणि न वाकणाऱ्या दांड्याला _____ म्हणतात.
 अ) बल   ब) प्रक्षेपण   क) गती   ड) तरफ
- 8) बल, टेकू आणि भार यांच्या स्थानांवरून तरफेचे _____ प्रकार होतात.
 अ) दोन   ब) एक   क) तीन   ड) चार
- 9) तरफेच्या _____ प्रकारात एका बाजूला टेकू, दुसऱ्या बाजूला बल आणि मध्ये भार असतो. आहे.
 अ) पहिला   ब) दुसरा   क) तिसरा   ड) सर्व
- 10) एका बाजूला टेकू मध्ये बल आणि दुसऱ्या बाजूला भार हा तरफेचा _____ प्रकार आहे.
 अ) पहिला   ब) दुसऱ्या   क) तिसरा   ड) वरील सर्व

Seat No.	
-------------	--

M.P.Ed. (Part – I) (Semester – II) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION
Biomechanics (Paper VI)

Day and Date : Saturday, 2-12-2017
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Marks : 40

N.B. : 1) **All questions are compulsory.**
2) **Figures to the right indicate marks.**

2. Answer the following. (**any one**) : **10**
- 1) Write need and importance of biomechanics in the field of physical education.
  - 2) Define lever. Explain types of lever with examples.
3. Answer the following. (**any one**) : **10**
- 1) Explain centripetal and centrifugal force.
  - 2) Explain the Newton's laws of Motion with suitable examples in physical activities.
4. Answer the following questions in brief : **8**
- 1) Write application of friction.
  - 2) Write principle of equilibrium.
5. Answer the following questions in brief : **12**
- 1) Write meaning of biomechanics.
  - 2) Staddle role technique in high jump.
  - 3) Write mechanical principle of any one skill from your specialization.

मराठी रूपांतर

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा : (कोणतेही **एक**) **10**
- 1) शारीरिक शिक्षण क्षेत्रात जिव्यांत्रिक शास्त्राची गरज व महत्व लिहा.
  - 2) तरफ म्हणाजे काय ? तरफेचे प्रकार उदाहरणासह स्पष्ट करा.

Set P

3. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 10
- 1) केंद्रोत्सारी व केंद्राभिगामी बल काय ते स्पष्ट करा.
  - 2) शरीरिक शिक्षणात न्यूटनच्या गतिविषक सिद्धांताचे उदाहरणासह स्पष्टीकरण करा.
4. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. 8
- 1) खेलत असताना घर्षणाचा उपयोग
  - 2) समतोलाची तत्वे.
5. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. 12
- 1) जिवयांत्रिक शास्त्राचा अर्थ
  - 2) उंच उडीतील स्टॅडल रोल तंत्रे .
  - 3) तुम्ही निवडलेल्या विशेष खोलामधील कोणतेही एका कौशल्याची यांत्रिक तत्वे लिहा.
-

SLR-IS – 12

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	----------

**M.P.Ed. (Part – I) (Semester – II) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION**

Scientific Principles of Training in Games and Sports (Paper – VII)

Day and Date : Tuesday, 5-12-2017
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Max. Marks : 50

- Instructions:** 1) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
2) **All questions are compulsory.**
3) The candidates should **read the original question in English.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose correct alternative :

10

- 1) From general point of view we can have _____ types of speed ability.
a) Five   b) Six   c) Two   d) One
- 2) The important factors of which determine strength is
a) Muscle cross section   b) Muscle fibre spectrum
c) Co-ordination   d) All of these
- 3) _____ training method involves exercise using resistance to build muscle strength and endurance.
a) Weight training   b) Strength training
c) Speed training   d) None of these
- 4) Overloading leads to
a) Fatigue   b) Adoption   c) Recovery   d) Rest
- 5) _____ is the ability to do sports movement with the desired quality and speed under conditions of fatigue.
a) Agility   b) Flexibility   c) Speed   d) Endurance
- 6) The best session for doing fartlek training is
a) Transition period   b) Competition period
c) Off Session   d) None of these
- 7) _____ is a combination of strength and speed abilities.
a) Strength endurance   b) Explosive strength
c) Both a) and b)   d) None of these
- 8) Fartlek is more closely related to
a) Jump   b) Throw   c) Sprinter   d) Middle distance

P.T.O.

- 9) Aim of transition period is
 a) Stabilization of performance   b) Super compensation
 c) Recreation   d) Recovery
- 10) Flexibility is of _____ types.
 a) Three   b) Two   c) Five   d) one

मराठी रूपांतर

१. खालील विधाने योग्य पर्याय निवडून पूर्ण करा : १०
- १) सर्वसामान्य दृष्टीने गती क्षमतेचे _____ प्रकार पडतात.
 अ) पाच   ब) सहा   क) दोन   ड) एक
- २) ताकत ओळखण्याचे महत्त्वाचे घटक है
 अ) स्नायूचा आडवा छेद   ब) स्नायू तंतू
 क) समन्वय   ड) वरिल सर्व
- ३) प्रतिकार शक्तिचा वापर करून व्यायामाद्वारे स्नायूमध्ये ताकद आणि दमदरापणा निर्माण करण्यासाठी _____ प्रशिक्षण पद्धतीचा समावेश होतो.
 अ) वजन प्रशिक्षण (वेट ट्रेनिंग)   ब) ताकत प्रशिक्षण
 क) गती प्रशिक्षण   ड) यापैकी नाही
- ४) जादाचा भार हा _____ केड नेतो.
 अ) थकवा   ब) स्वीकार   क) पुनर्भरण   ड) विश्रांती
- ५) थकव्याच्या परिस्थितीत क्रीडा हालचाली अपेक्षित गुणवत्ता व वेगाने करण्याची क्षमता म्हणजे
 अ) दिशामुखता   ब) लवचिकता   क) गती   ड) दमदारपणा
- ६) फार्टलेक प्रशिक्षणाचा योग्य वेळ हा _____ असतो .
 अ) संक्रमणाचा काळ   ब) स्पर्धेचा काळ   क) मुक्त काळ   ड) यापैकी नाही
- ७) _____ म्हणजे ताकत आणि गतीक्षमता यांचे एकत्रीकरण होय.
 अ) ताकतीचा दमदारपणा   ब) स्फोटक ताकत
 क) अ) आणि ब) दोन्ही   ड) यापैकी नाही
- ८) फार्टलेक हे _____ शी निघडीत आहे.
 अ) उडी   ब) फेकी   क) वेगाने धावणे   ड) मध्य अंतर धावणे
- ९) संक्रमण काळाचे ध्येय हे _____ असते.
 अ) कामगिरीतील सातत्य   ब) उत्तम मोबदला
 क) पुननिर्मिती   ड) पुनर्भरण
- १०) लवचिकतेचे _____ प्रकार पडतात.
 अ) तीन   ब) दोन   क) पाच   ड) एक

Seat No.	
-------------	--

M.P.Ed. (Part – I) (Semester – II) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION
Scientific Principles of Training in Games and Sports (Paper – VII)

Day and Date : Tuesday, 5-12-2017

Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Instructions : 1) **All questions are compulsory.**

2) **The candidates should read the original question in English.**

2. Answer the following question (**any one**) : **10**
- 1) Explain in detail load and adaptation.
  - 2) Explain in detail types of strength.
3. Answer the following question (**any one**) : **10**
- 1) What do you mean by speed ? Explain the training methods for developing speed.
  - 2) Explain application of knowledge of sports performance.
4. Answer the following in brief : **8**
- 1) Types of flexibility.
  - 2) Psychological factors involved in training and competition.
5. Answer the following in brief : **12**
- 1) Methods for development of endurance.
  - 2) Major form of speed.
  - 3) Principles of sports training.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नाची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १०
- १) भार आणि अनूकूलता सविस्तर स्पष्ट करा.
- २) ताकतीचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नाची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १०
- १) गती म्हणजे काय ? गती वाढविण्यासाठी प्रशिक्षणाच्या पद्धती स्पष्ट करा.
- २) क्रीडा कामगिरीच्या ज्ञानाचे उपयोजन स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नाची थोडक्यात उत्तरे लिहा : ८
- १) लवचिकतेचे प्रकार
- २) प्रशिक्षण व स्पर्धेमध्ये मानसशास्त्रीय घटक.
५. खालील प्रश्नाची थोडक्यात उत्तरे लिहा : १२
- १) दमदारपणा विकासाच्या पद्धती
- २) गतीचे मुख्य प्रकार
- ३) क्रीडा प्रशिक्षणाची तत्वे.
-

SLR-IS – 13

Seat No.	
-------------	--

Set	P
-----	----------

M.P.Ed. – I (Semester – II) (Old) Examination, 2017

PHYSICAL EDUCATION

Science of Coaching in Sports and Games (Paper No. – VIII)

Day and Date : Thursday, 7-12-2017

Max. Marks : 50

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Instructions: i) **All questions are compulsory.**

ii) *Candidates who intend to write their answer in **Marathi** are advised to read the **English** question also.*

iii) **Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- i) General motion is concerned with _____
  - a) Linear motion
  - b) Rotary motion
  - c) Rotary and linear motion
  - d) None of these
- ii) Newton's second law is _____
  - a) Law of inertia
  - b) Law of Acceleration
  - c) Law of action-Reaction
  - d) None of these
- iii) There is no change in the performance when a coach gets practice of player through _____
  - a) Various situations
  - b) Closed place
  - c) Computer
  - d) None of these
- iv) An Annual training plan is _____
  - a) One month
  - b) Three month
  - c) One year
  - d) Six month
- v) For motivating coaching and practice _____ should be proper.
  - a) Assistant coach
  - b) Computer
  - c) Environment
  - d) None of these
- vi) Kinetic energy is the _____
  - a) Movement energy
  - b) Stored energy
  - c) a) and b)
  - d) None of these
- vii) Scouting means _____
  - a) Findout drwabacks
  - b) To give instructions
  - c) Referees decisions
  - d) Above all
- viii) In discuss throw which force is helping in performance _____
  - a) Centripetal force
  - b) Gravitational force
  - c) Centrifugal force
  - d) None of these

P.T.O.

- ix) The Lay up-shot-skill is related to _____
 a) Volley ball   b) Basket ball   c) Foot ball   d) Hockey
- x) The proportion of growth of Physical ability and emphasis on technical aspects in off season is
 a) 80 – 20   b) 50 – 50   c) 20 – 80   d) 60 – 40

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- i) सामान्य गती हि _____ शी संबंधित आहे.
 अ) रेषीय गती   ब) फिरती गती
 क) फिरती आणि रेषीय गती   ड) यापैकी नाही
- ii) न्युटनचा दुसरा नियम _____
 अ) जडत्वाचा नियम   ब) गतीवृद्धीचा नियम
 क) क्रिया-प्रतिक्रिया नियम   ड) यापैकी नाही
- iii) मार्गदर्शकाने आपल्या खेळाडूकडून कौशल्याचा सराव _____ करून घेतण्यास त्याच्या कामगिरील बदल होत नाही.
 अ) वेगवेगळ्या परिस्थितीत   ब) बंदिस्त जागेत
 क) संगणकाद्वारे   ड) यापैकी नाही
- iv) वार्षिक प्रशिक्षणाचे नियोजन _____ असले.
 अ) एक महिना   ब) तीन महिने   क) एक वर्ष   ड) सहा महिने
- v) मार्गदर्शन व सराव उत्साहाने होण्यासाठी तेथील _____ योग्य असले पाहिजे.
 अ) साहाय्यक मार्गदर्शक   ब) संगणक
 क) वातावरण   ड) यापैकी नाही
- vi) गतीचलित उर्जा ही _____ आहे.
 अ) हालचाल उर्जा   ब) साठवलेली उर्जा   क) 'अ' आणि 'ब'   ड) यापैकी नाही
- vii) मूल्यमापनात्मक निरीक्षण म्हणजे _____
 अ) कच्चे दुवे शोधणे   ब) सुचना देणे   क) पंचाचे निर्णय   ड) वरील सर्व
- viii) थाळीफेक करताना _____ बळ मदत करते.
 अ) केंद्रोत्सारी बळ   ब) गुरुत्वाकर्षण बळ
 क) केंद्राभिगामी बळ   ड) यापैकी नाही
- ix) ले-अप-शॉट हे कौशल्य _____ खेळाशी संबंधित आहे.
 अ) वॉलीबॉल   ब) बॉस्केटबॉल   क) फूटबॉल   ड) हॉकी
- x) मुक्त कालावधी मध्ये शारीरिक क्षमतांची वाढ व तांत्रिक बाबीवर भर यांचे प्रमाण _____ असते.
 अ) ८० – २०   ब) ५० – ५०   क) २० – ८०   ड) ६० – ४०

Seat No.	
-------------	--

M.P.Ed. – I (Semester – II) (Old) Examination, 2017

PHYSICAL EDUCATION

Science of Coaching in Sports and Games (Paper No. – VIII)

Day and Date : Thursday, 7-12-2017

Marks : 40

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Instructions : i) **All questions are compulsory.**

ii) *Candidates who intend to write their answer in **Marathi** are advised to read the **English** question also.*

2. Answer the following questions (**any one**) : **10**
- i) Explain the application of Newton's law in sports performance.
  - ii) What do you mean by coaching ? Explain the principles of coaching.
3. Answer the following questions (**any one**) : **10**
- i) What do you mean by Technique, tactics and strategies ? Explain their development in sports.
  - ii) Periodization of annual training programme. Discuss.
4. Answer the following questions in brief : **8**
- i) Projectiles.
  - ii) Scouting.
5. Answer the following questions in brief : **12**
- i) Economy of motion and timing.
  - ii) Use of mechanical principles in sports performance.
  - iii) Difference between coaching and teaching.

Set P

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १०
- क्रीडा कामगिरील न्युटनच्या नियमाचे उपयोजन स्पष्ट करा.
  - मार्गदर्शन म्हणजे काय ? मार्गदर्शनाची तत्त्वे स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १०
- तंत्र, युक्त्या, व डावपेच म्हणजे काय ? क्रीडा क्षेत्रातील बाबींचा विकास करण्यासाठी त्याचा कितपत उपयोग होतो वे स्पष्ट करा.
  - वार्षिक प्रशिक्षण कार्यक्रम कालावधीची चर्चा करा.
४. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : ८
- प्रक्षेपण
  - मूल्यमापनात्मक निरीक्षण.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : १२
- गतीची बचत व वेळेची अचुकता.
  - क्रीडा कामगिरीत यांत्रिक तत्वांचा वापर.
  - शिकवणे व मार्गदर्शनातील फरक.

SLR-IS – 14

Seat No.	
-------------	--

Set

P

M.P.Ed. II (Semester – III) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – I)
Scientific Principles of Sports Training

Day and Date : Tuesday, 28-11-2017
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Max. Marks : 70

- N.B. :** 1) **All questions are compulsory.**
2) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in first **15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
3) The candidate should read the original questions in **English**.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- 1) The original meaning of the English word sport is
  - a) to play
  - b) to complete
  - c) to dance
  - d) to make love
- 2) The test of doping is
  - a) sugar test
  - b) urine test
  - c) tool test
  - d) none of these
- 3) Flexibility is
  - a) isotonic movements
  - b) health
  - c) long life
  - d) concentration
- 4) The cardio respiratory capacity is related to
  - a) strength
  - b) flexibility
  - c) normal physical endurance
  - d) agility
- 5) Shuttle run test measures
  - a) explosive strength
  - b) speed endurance
  - c) agility
  - d) speed
- 6) Blood is
  - a) Tissue
  - b) Liquid tissue
  - c) Blood platelets
  - d) Special tissue
- 7) Fatigue comes during training due to
  - a) Lactic acid
  - b) Adrenal
  - c) Carbon dioxide
  - d) pH factors
- 8) Plyometrics also known as
  - a) jump training
  - b) weight training
  - c) throw training
  - d) none of these

P.T.O.

Seat No.	
-------------	--

M.P.Ed. II (Semester – III) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – I)
Scientific Principles of Sports Training

Day and Date : Tuesday, 28-11-2017

Marks : 60

Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

2. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- 1) Define sports training. Explain the aims and characteristics of sports training.
  - 2) Explain the following trainings :
    - a) Fartlek training
    - b) Interval training
    - c) Weight training.
3. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- 1) List the components of physical fitness. Explain the training methods for developing speed.
  - 2) Periodization of annual training programme. Discuss.
4. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- 1) Define types of flexibility. Explain the training method for developing flexibility.
  - 2) Explain the principles of physical training.
5. Answer the following questions in brief (**any three**) : **15**
- 1) Explain the isotonic exercise with suitable examples.
  - 2) Explain the co-ordinative abilities of muscles.
  - 3) Explain the side effects of drug.
  - 4) Explain the IOC list of doping.

Set P

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) क्रीडा प्रशिक्षणाची व्याख्या सांगून क्रीडा प्रशिक्षणाचे ध्येय व गुणवैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
  - २) खालील प्रशिक्षण पद्धती स्पष्ट करा.
    - अ) फार्टलेक ट्रेनिंग
    - ब) इन्टरव्हल प्रशिक्षण
    - क) वेट प्रशिक्षण.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १५
- १) शारीरिक तदुरुस्ती घटकाची यादी द्या. वेग वाढविण्याची प्रशिक्षण पद्धती स्पष्ट करा.
  - २) एका वर्षाच्या प्रशिक्षण कार्यक्रमाच्या वेळापत्रका विषयी चर्चा करा.
४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) लवचिकतेचे प्रकार सांगून लवचिकता विकासीत करण्याच्या पद्धती स्पष्ट करा.
  - २) क्रीडा प्रशिक्षणाची तत्वे स्पष्ट करा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : १५
- १) आयसोटोनिक व्यायाम प्रकार उदाहरणासह स्पष्ट करा.
  - २) स्नायू व मज्जासंस्था समन्वय स्पष्ट करा.
  - ३) ड्रगचे दुष्परीणाम स्पष्ट करा.
  - ४) डोपींग विषयी आय.ओ.सी.ची यादी स्पष्ट करा.

SLR-IS – 15

Seat No.	
----------	--

Set **P**

M.P.Ed. (Semester – III) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION
Sports Medicine (Paper – II)

Day and Date : Thursday, 30-11-2017

Max. Marks : 70

Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

- Instructions:** 1) **All questions are compulsory.**
2) **The candidate should read original question in English.**
3) **Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book Page No. 3.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the proper alternative :

10

- 1) What is Gait analysis ?
  - a) The normal walking pattern of an individual
  - b) The normal running pattern of an individual
  - c) The normal jumping pattern of an individual
  - d) The normal sitting pattern of an individual
- 2) Gait training is given by
  - a) Doctor
  - b) Lab Assistance
  - c) General physician
  - d) Physiotherapist
- 3) _____ is the correct pattern of walking.
  - a) Heel ball toe
  - b) Heel toe
  - c) Complete foot placement
  - d) As the person like
- 4) The benefits of gym ball exercise are
  - a) Improve the tone of the muscles
  - b) Rehabilitates back injuries
  - c) Improve body posture
  - d) All of these
- 5) In PRICE therapy application of ice
  - a) Reduces pain
  - b) Reduction in pain causes vasodilation
  - c) a) and b)
  - d) None of these
- 6) Aquatic therapy of focused to
  - a) Teaching swimming to the person
  - b) Muscle strength and endurance
  - c) Agility of the person
  - d) Improve anaerobic capacity
- 7) Warming up and warming down help the athletes
  - a) Improve their performance skill
  - b) Avoid being ill and sick
  - c) Prevent of injury and enhance performance
  - d) Keep the body and mind relaxed
- 8) Therapeutic exercise are otherwise known as
  - a) Mental gymnastics
  - b) German gymnastics
  - c) Rhythmic gymnastics
  - d) Medical gymnastics
- 9) The treadmill training is prescribed for the injured athlete to develop
  - a) Muscle strength
  - b) Stability of the body
  - c) Range of motion
  - d) Muscle endurance
- 10) Turf burns, Mat burns and Cindel burns are commonly known for
  - a) Abrasions
  - b) Lacerations
  - c) Incisions
  - d) Contusions

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. खालील योग्य पर्याय निवडा.

१०

१) गेट पृथक्करण म्हणजे

अ) व्यक्तिच्या सामान्या चालण्याचा प्रकार	ब) व्यक्तिच्या सामान्या धावण्याचा प्रकार
क) व्यक्तिच्या सामान्या उडी मारण्याचा प्रकार	ड) व्यक्तिच्या सामान्या बसण्याचा प्रकार

२) गेट प्रशिक्षण _____ द्वारे दिले जाते.

अ) डॉक्टर	ब) प्रयोगशाला साहायक
क) जनरल फिजीशन	ड) फिजिओथेरपिस्ट (भौतिक उपचार तज्ञ)

३) चालण्याचा योग्य प्रकार _____ आहे.

अ) हील बॉल टो	ब) हील टो
क) संपूर्ण पायावर स्थिर	ड) व्यक्तिचा आवडेल तसे

४) जिम बॉल व्यायामाचा फायदा _____ आहे.

अ) स्नायू ताण सुधारणे	ब) पाठीच्या जखमेचे पूर्वसन करणे
क) शरीर रचना सुधारणे	ड) वरील सर्व

५) प्राइस थेरपी मध्ये बर्फाचे उपयोजन _____ आहे.

अ) वेदना कमी करणे	ब) व्हॅसोडीलेशन वेदना कमी करणे
क) अ) आणि ब)	ड) यापैकी नाही

६) अॅक्वेटीक थेरपी _____ वर भर देते.

अ) व्यक्तिचा पोहणे शिकवते	ब) स्नायूची ताकद आणि सहनशक्ति
क) व्यक्तिची चपळता	ड) अॅनेरोबिक्स क्षमता सुधारले

७) खेळाडूला वॉर्मिंग अप आणि वॉर्मिंग डाऊन _____ मदत करते.

अ) कामगिरी कौशल्य सुधारले	ब) आजारी पडत नाही
क) जखमा प्रतिबंध आणि कामगिरी सुधारते	ड) शरीर आणि मन निवांत ठेवते

८) थेरेपीटीक व्यायाम म्हणजे

अ) मानसिक जिमनॅस्टीक	ब) जर्मन जिमनॅस्टीक	क) तालबुद्ध जिमनॅस्टीक	ड) वैद्यकीय जिमनॅस्टीक

९) ट्रेडमिल प्रशिक्षण _____ उपचार दुखापत ब्यायामपटुत विकसित करते.

अ) स्नायूची ताकद	ब) शरीर स्थिरता	क) गतीची मर्यादा	ड) स्नायू सहनशक्ती

१०) टर्फ बर्नस, मॅट बर्नस आणि सिंडेल बर्नस _____ साठी ओळखले जाते.

अ) अॅब्रेशन्स	ब) लेझरेशन्स	क) इनसिशनस	ड) कन्ट्र्युशन्स

Seat No.	
----------	--

M.P.Ed. (Semester – III) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION
Sports Medicine (Paper – II)

Day and Date : Thursday, 30-11-2017

Max. Marks : 60

Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Instructions: 1) *All questions are compulsory.*
2) *The candidate should read original question in English.*

2. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Define sports medicine and explain its meaning.
  - 2) Explain in detail gym ball exercise injuries.
3. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Explain advantages and disadvantages of aquatic therapy.
  - 2) Explain in detail strengthening exercise.
4. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Explain in detail isotonic exercise with suitable examples.
  - 2) Explain in detail dislocation of joint with sports examples.
5. Answer the following question in brief (**any three**) : **15**
- 1) Head and neck injuries.
  - 2) Shoulder injuries.
  - 3) Abdominal exercise.
  - 4) Stretching exercise.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) क्रीडा वैद्यकशास्त्र म्हणजे काय ते सांगून त्याचा अर्थ लिहा.
- २) जिम बॉल व्यायामाचा दुखापती सविस्तर लिहा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) अॅक्वेटीक थेरपीचे फायदे व थोटे सविस्तर लिहा.
- २) ताकतीचे व्यायाम प्रकास सविस्तर लिहा.
४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) आसोटोनिक व्यायाम प्रकार उदाहरणासह सविस्तर लिहा.
- २) सांधा निखळणे क्रीडेतील उदाहरणासह सविस्तर लिहा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) . १५
- १) डोके आणि मातेची दुखापत.
- २) खांद्याच्या दुखापती.
- ३) पोटाचे व्यायाम प्रकार.
- ४) स्ट्रेचिंग व्यायाम प्रकार.

SLR-IS – 16

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	----------

M.P.Ed. (Semester – III) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – III)
Health Education and Sports Nutrition

Day and Date : Monday, 4-12-2017
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Max. Marks : 70

- N. B. :** I) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
II) **All questions are compulsory**.
III) The candidates should read the **original question in English**.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternatives :

10

- I) The food resource is _____
a) River   b) Sea   c) Plants   d) Pond
- II) Government provides _____ as a diet service at school level.
a) Mid day meal   b) School nutritional diet
c) Nutritional service   d) Above all
- III) The useful tool for first aid and emergency care is _____
a) Cotton   b) Iodine   c) Benzoin   d) Above all
- IV) Health record is due through _____ at school level.
a) Weight   b) Hight   c) Skin   d) Above all
- V) First Aid is related to the aspect of _____
a) Pollution   b) Nutrition   c) Health service   d) None of these
- VI) The disease due to Tobacco is _____
a) Leprosy   b) Chicken pox   c) Cancer   d) Cholera
- VII) Health problem in India is _____
a) Obesity   b) Malnutrition
c) Explosive population   d) Above all
- VIII) The useful way for environmental sanitation in school is _____
a) Collect the waste material   b) Provide pure water
c) Class cleanness   d) Above all
- IX) The formula BMI is _____
a) $\frac{W(kg)}{H^2(m)}$ b) $\frac{H^2(m)}{W(kg)}$ c) $\frac{W}{H}$ d) None of these
- X) Care of skin is the type of _____
a) Economical service   b) Political service
c) Health service   d) None of these

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- I) _____ हा अन्न मिळवण्याचा मार्ग आहे.
 अ) नदी   ब) समुद्र   क) वनस्पती   ड) तलाव
- II) शालेय स्तरावर शासनामधील _____ आहार सेवा पुरविले जाते.
 अ) मध्यान्ह भोजन   ब) शालेय पोषण आहार
 क) पोषण सेवा   ड) वरील सर्व
- III) प्रथमोपचारासाठी आणि आपतकालीन काळजीसाठी _____ साधन उपयुक्त आहे.
 अ) कापूस   ब) आयोडीन   क) बॅझाइन   ड) वरील सर्व
- IV) _____ द्वारे शालेय स्तरावर आरोग्य नोंदी करतात.
 अ) वजन   ब) उंची   क) त्वचा   ड) वरील सर्व
- V) _____ हा घटक प्रथमोपचाराशी संबंधित आहे.
 अ) प्रदूषण   ब) पोषक द्रव्य   क) आरोग्य सेवा   ड) यापैकी नाही
- VI) _____ हा रोग तंबाखू खाण्याने होतो.
 अ) कुष्ठरोग   ब) कांजिण्या   क) कर्करोग   ड) पटकी
- VII) भारतातील आरोग्य समस्या _____ ही आहे.
 अ) स्थूलपणा   ब) कुपोषण   क) लोकसंख्या विस्फोट   ड) वरील सर्व
- VIII) शालेय पर्यावरण स्वच्छतेसाठी _____ हा मार्ग उपयुक्त आहे.
 अ) कचरा जमा करणे   ब) स्वच्छ पाणी पुरविणे
 क) वर्गातील स्वच्छता   ड) वरील सर्व
- IX) स्थूलता मोजण्याचे सूत्र = _____
 अ) $\frac{\text{वजन (किलो)}}{\text{उंची}^2 \text{ (मीटर)}}$ ब) $\frac{\text{उंची}^2 \text{ (मीटर)}}{\text{वजन (किलो)}}$
 क) $\frac{\text{वजन}}{\text{उंची}}$ ड) यापैकी नाही
- X) त्वचेची काळजी हा _____ प्रकार आहे.
 अ) आर्थिक सेवा   ब) राजकीय सेवा   क) आरोग्य सेवा   ड) यापैकी नाही

Seat No.	
-------------	--

**M.P.Ed. (Semester – III) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – III)
Health Education and Sports Nutrition**

Day and Date : Monday, 4-12-2017
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Marks : 60

N. B. : 1) **All questions are compulsory.**
2) **The candidates should read the original question in English.**

2. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- 1) Explain the objectives of school health service in Maharashtra.
  - 2) State the role of health education at school level.
3. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- 1) Suggest remedies for social environmental sanitation.
  - 2) 'Obesity is a health problem' explain detail.
4. Answer the following questions (**any one**) : **15**
- 1) State the definition of health and health education. Explain the health instructions of individual.
  - 2) Explain the effect of nutrition on sports performance of sportsman.
5. Answer the following questions in brief (**any three**) : **15**
- 1) Personal hygiene
  - 2) Principles of health education
  - 3) Balanced diet
  - 4) Stress management.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- I) महाराष्ट्रात आरोग्य सेवेची उद्दीष्टे स्पष्ट करा.
- II) शालेय स्तरावर आरोग्य शिक्षणाची भूमिका स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- I) सामाजिक पर्यावरण स्वच्छतेसाठी उपाय सुचवा.
- II) 'स्थूलपणा ही एक आरोग्य समस्या आहे' हे विधान स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- I) आरोग्य व आरोग्य शिक्षणाची व्याख्या सांगून वैयक्तिक आरोग्याचे स्वास्थ्य विषयक सूचना स्पष्ट करा.
- II) खेळाडूच्या क्रीडा कामगिरीवर आहाराचा कसा प्रभाव पडतो ते स्पष्ट करा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन): १५
- I) वैयक्तिक स्वच्छता
- II) आरोग्य शिक्षणाची तत्त्वे
- III) समतोल आहार
- IV) तणाव व्यवस्थापन.
-

SLR-IS – 17

Set

P

Seat No.	
----------	--

**M.P.Ed. (Semester – III) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – IV)
Sports Engineering**

Day and Date : Wednesday, 6-12-2017

Max. Marks : 70

Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

- N.B :** 1) **All questions are compulsory.**
2) **Question No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.**
3) **The candidates should read original question in English.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the appropriate alternative of the following :

10

- 1) There are _____ kinds of Lever according to the position of the applied force the fulcrum of the load.
a) Two   b) One   c) Three   d) Four
- 2) Biomechanics is bound to act in perfect conformity with
a) The psychological laws   b) The biological laws
c) The mechanical laws   d) All of these
- 3) A lever of the _____ order has the fulcrum on one side the force is applied in between of the load is on the other side.
a) first   b) second   c) third   d) fourth
- 4) Newtons second law at motion is called as
a) Law of interaction   b) Law of inertia
c) Law of acceleration   d) Law of gravity
- 5) A rigid rod that turns ground fixed support is called as
a) Force   b) Projection   c) Motion   d) Lever
- 6) In Lever of the _____ flucrum is in middle.
a) Third order   b) Fourth order   c) First order   d) Second order
- 7) Newtons first law of motion is
a) Law of friction   b) Law of action and reaction
c) Law of force   d) Law of inertia
- 8) _____ has classified the posture in to three types.
a) Newton   b) Sheldon   c) Nash   d) None of these
- 9) Motion is straight line from one point directly to another is called
a) Complex motion   b) General motion   c) Angular motion   d) Linear motion
- 10) Acceleration is
a) Rate of change of movement   b) Rate of change of velocity
c) Friction   d) None of these

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. खालील योग्य पर्याय निवडा :

१०

- 1) बल, टेकू आणि भार यांच्या स्थानांवरून तरफेचे _____ प्रकार होतात.
 अ) दोन   ब) एक   क) तीन   ड) चार
- 2) खालील नियमांशी जीवयांत्रिकी निश्चित संबंधीत आहे
 अ) मानसशास्त्रीय नियम   ब) जैविक नियम
 क) यांत्रिक नियम   ड) सर्व
- 3) एका बाजूला टेकू मध्ये बल आणि दुसऱ्या बाजूला भार हा तरफेचा _____ प्रकार आहे.
 अ) पहिला   ब) दुसरा   क) तिसरा   ड) चौथा
- 4) न्यूटनच्या गतिविषयक दुसऱ्या नियमास _____ संज्ञा आहे.
 अ) आंतरक्रियेचा नियम   ब) स्थिरतेचा नियम
 क) गतिमानतेचा नियम   ड) गुरुत्वाकर्षनाचा नियम
- 5) आधाराभोवतो हालणाऱ्या आणि न वाकणाऱ्या दांड्याला _____ म्हणतात.
 अ) बल   ब) प्रक्षेपन
 क) गती   ड) तरफ
- 6) तरफेच्या _____ प्रकारात टेकू मध्ये असतो.
 अ) तिसरा   ब) चौथा
 क) पहिला   ड) दुसरा
- 7) न्यूटनचा गतिविषयक पहिला नियम
 अ) घर्षणाचा   ब) क्रिया व प्रतिक्रिया
 क) बलाचा   ड) जडत्वाचा
- 8) _____ यांनी मानवी शरीर धारणेचे तीन प्रकारात वर्गीकरण केले.
 अ) न्यूटन   ब) शॅल्डन
 क) नॅश   ड) यापैकी नाही
- 9) एका बिंदूपासून दुसऱ्या बिंदूपर्यंत सरळरेषेत होणाऱ्या गतीस _____ म्हणटले जाते.
 अ) गुंतागुंतीची गती   ब) सामान्य गती   क) कोनीय गती   ड) रेषीय गती
- 10) गतिमान म्हणजे
 अ) गतिमधील बदल   ब) प्रवेगातील बदल
 क) घर्षण   ड) यापैकी नाही

Seat No.	
-----------------	--

**M.P.Ed. (Semester – III) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – IV)
Sports Engineering**

Day and Date : Wednesday, 6-12-2017

Marks : 60

Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

N.B : 1) ***All questions are compulsory.***

2) *The candidates should read original question in **English.***

2. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Explain types of levers with suitable examples.
  - 2) The knowledge of Biomechanics is essential to a physical education teacher explain.
3. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Explain maintenance of swimming pool and gymnasium.
  - 2) Explain value of good posture.
4. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Explain Newtons laws of motions with examples.
  - 2) Explain work and Energy in detail.
5. Answer the following questions in brief (**any three**) : **15**
- 1) Explain construction phase.
  - 2) Store room.
  - 3) Meaning of sports engineering.
  - 4) Changing room.

Set P

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) तरफेचे प्रकार उदाहरणासह स्पष्ट करा.
  - २) जिवयांत्रिक ज्ञानाची शारीरिक शिक्षकास आवश्यकता का आहे स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) जलतरण तलाव व जिमनेंशीयम हॉलची निगा स्पष्ट करा.
  - २) उत्तम शरीर धारणेचे महत्व स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) न्युटनचे गतीविषयी नियम उदाहरणासह स्पष्ट करा.
  - २) कार्य आणि शक्ती सविस्तर स्पष्ट करा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : १५
- १) बांधकामाचे टप्पे स्पष्ट करा.
  - २) स्टोअर रूम.
  - ३) क्रीडा अभियंताचे अर्थ.
  - ४) कपडे बदलण्याची खोली.
-

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

M.P.Ed. (Semester – III) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – IV)
Physical Fitness and Wellness

Day and Date : Wednesday, 6-12-2017
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Max. Marks : 70

- Instructions :**
- 1) **All questions are compulsory.**
  - 2) *Candidates who intend to write their answer in **Marathi** are advised to read the **English** paper.*
  - 3) **Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book Page No. 3. Each question carries one mark.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the alternative :

10

- 1) _____ of the following is not a source of protein.
a) Eggs   b) Meat   c) Oil   d) Milk
- 2) Obesity does not cause
a) Infertility   b) Cancer   c) Diabetes   d) Heart disease
- 3) Sugar, Sweets, Bread and Cakes are rich sources of
a) Carbohydrates   b) Fats   c) Proteins   d) Roughage
- 4) _____ nutrients are essential to growth and repair of muscle and other body tissues.
a) Protein   b) Minerals   c) a) and b)   d) Vitamins
- 5) The ability to make successive movements in different directions efficiently and rapidly refer to
a) Agility   b) Balance   c) Co-ordination   d) Power
- 6) _____ of the following is a test for flexibility and balance.
a) Ruler drop test   b) 'T' drill test   c) Rest   d) Sit and Reach test
- 7) _____ fitness is a general state of health and well being.
a) Mental   b) Social   c) Physical   d) Emotional
- 8) _____ is one of the components of Physical fitness.
a) Strength   b) Composition
c) a) and b)   d) None of these
- 9) _____ is the type of flexibility.
a) Dynamic   b) Power   c) a) and b)   d) None of these
- 10) Ability to live life fully is
a) Fitness   b) Wellness   c) Physical activities   d) None of these

मराठी रूपांतर

१. खालील योग्य पर्याय निवडा :

१०

- १) खालीलपैकी पर्यायातून प्रथिने मिळत नाही
अ) अंडे   ब) मास   क) तेल   ड) दूध
- २) लठ्ठपणामुळे _____ होत नाही.
अ) वंध्यत्व   ब) कॅन्सर   क) मधुमेह   ड) हृदयरोग
- ३) साखर, गोडपदार्थ, बेकरी उत्पादनात _____ हे जास्त प्रमाणात असते.
अ) कार्बोदके   ब) चरबीयुक्त पदार्थ   क) प्रथिने   ड) कोणतेही जाडेभरडे पदार्थ
- ४) स्नायुंची वाढ, स्नायुंची दुरुस्ती आणि शरीरातील इतर उर्तीसाठी _____ आहाराची आवश्यकता आहे.
अ) प्रथिने   ब) क्षार   क) अ) आणि ब)   ड) जीवनसत्वे
- ५) सुयोग्य हालचाल व वेगाने दिशामुखता म्हणजे
अ) चपलता   ब) तोल   क) समन्वय   ड) ताकत
- ६) लवचिकता आणि तोलची चाचणी _____ आहे.
अ) रूलर यांची ड्रॉप चाचणी   ब) टी ड्रील चाचणी
क) विश्रांती   ड) सिट आणि रीच चाचणी
- ७) _____ तंदुरुस्ती ही सर्वसामान्य आरोग्य आणि साफल्याचे द्योतक आहे.
अ) मानसिक   ब) सामाजिक   क) शारीरिक   ड) भावनिक
- ८) _____ हे शारीरिक तंदुरुस्तीचे घटक आहे.
अ) ताकत   ब) घटक   क) अ) आणि ब)   ड) यापैकी नाही
- ९) _____ हा लवचिकतेचा प्रकार आहे.
अ) गतिमानता   ब) शक्ति   क) अ) आणि ब)   ड) यापैकी नाही
- १०) पूर्ण क्षमतेने जीवन जगणे म्हणजे _____ होय.
अ) क्षमता   ब) निरामयता   क) शारीरिक कृती   ड) यापैकी नाही

Seat No.	
---------------------	--

**M.P.Ed. (Semester – III) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – IV)
Physical Fitness and Wellness**

Day and Date : Wednesday, 6-12-2017
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Marks : 60

2. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Give list of physical fitness components and explain in detail any one components.
  - 2) Explain in detail weight training principles and its concept.
3. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) What is meant by resistance training ? Explain principles of resistance training.
  - 2) What is eating disorder ? Explain how to overcome anorexia nervosa.
4. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Explain in detail types of flexibility exercise with examples.
  - 2) Explain physical activities for fitness.
5. Answer the following question in brief (**any three**) : **15**
- 1) Endurance training
  - 2) Worm-up
  - 3) Weight management
  - 4) Effects of drug.

Set P

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) शारीरिक क्षमतेच्या घटकांची यादी करा व कोणत्याही एका घटकाचे सविस्तर वर्णन करा.
  - २) वजन प्रशिक्षणाचे तत्वे स्पष्ट करून त्याची संरचना स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) प्रतिकार प्रशिक्षण म्हणजे काय ? प्रतिकार प्रशिक्षणाचे तत्वे सविस्तर स्पष्ट करा.
  - २) खाण्याच्या चुकीच्या सवयी म्हणजे काय ? अॅनेरिकझीया नव्होंसावर मात करण्यासाठी उपाय योजना सूचवा.
४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) लवचिकतेच्या व्यायाम प्रकाराचे उदाहरणासह सविस्तर लिहा.
  - २) शारीरिक क्षमतेसाठी शारीरिक उपक्रम स्पष्ट करा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : १५
- १) दमदारपणाचे प्रशिक्षण
  - २) उत्तेजक हालचाल
  - ३) वजनाचे व्यवस्थापन
  - ४) सेवनाचा (drug) परिणाम.

Seat No.	
-------------	--

M.P.Ed. – II (Semester – IV) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION
Sociology of Sports (Paper – XIII)

Day and Date : Wednesday, 29-11-2017
Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

Marks : 40

N.B. : 1) **All questions are compulsory.**
2) **The candidate should be read the original questions in English.**

2. Answer the following question (**any one**) : **10**
  - 1) Explain in detail participation of women in sports.
  - 2) Explain in detail about sports and culture.
3. Answer the following question (**any one**) : **10**
  - 1) Explain the political consequence of international sports events.
  - 2) Explain sports as a social phenomenal.
4. Answer the following question in brief : **8**
  - 1) Social organisation groups.
  - 2) Media and sports.
5. Answer the following question in brief : **12**
  - 1) Group dynamics.
  - 2) Write about work, free time and physical education and sports.
  - 3) Socialization through sports.

मराठी रूपांतर

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही **एक**) : **10**
  - 1) स्त्री खेळाडूंचे क्रीडेतील सहभाग प्रमाण स्पष्ट करा.
  - 2) क्रीडा आणि संस्कृती याबद्दल सविस्तर स्पष्ट करा.

3. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : 10
- 1) आंतरराष्ट्रीय क्रीडा स्पर्धांची राजकीय परिणाम स्पष्ट करा.
  - 2) क्रीडा एक सामाजिक चमत्कार स्पष्ट करा.
4. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : 8
- 1) सामाजिक संघटना याबद्दल लिहा.
  - 2) प्रसार माध्यमे आणि क्रीडा.
5. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : 12
- 1) समूह गतिशीलता.
  - 2) काम, रिकामावेळ आणि शारीरिक शिक्षण व खेळ याबद्दल लिहा.
  - 3) क्रीडा माध्यमातून सामाजिकीकरण.
-

SLR-IS – 20

Seat No.	
----------	--

Set

P

M.P.Ed. – II (Semester – IV) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION
Paper No. – XIV : Health Education

Day and Date : Saturday, 2-12-2017
Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

Max. Marks : 50

- N.B. :** i) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
ii) The candidates should read the original question in **English**.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- i) The biting of female anopheles mosquito causes to _____ disease.
a) Tuberculous   b) Cancer   c) Malaria   d) None of these
- ii) Deficiency of Vitamin 'D' causes
a) Rickets   b) Scurvy
c) Night blindness   d) None of these
- iii) Milk is source of
a) Vitamin   b) Carbohydrate   c) Calcium   d) None of these
- iv) Sunlight is source of
a) Vitamin 'A'   b) Vitamin 'B'   c) Vitamin 'C'   d) Vitamin 'D'
- v) _____ of water is in human beings.
a) 66%   b) 70%   c) 75%   d) 71%
- vi) 'AIDS' Awareness Day on
a) 1st January   b) 1st December   c) 1st November   d) 1st May
- vii) One grams carbohydrates helps to get the heat of _____ calorie.
a) 9.0   b) 3.1   c) 4.1   d) 8.1
- viii) The prescription for diabetes is
a) T.T. Injection   b) Penicillin   c) Insulin   d) None of these
- ix) 'HIV' virus causes
a) T.B.   b) 'AIDS'   c) Malaria   d) Swine flu
- x) _____ is used for avoiding the disease of malaria.
a) Campus cleanness   b) Individual cleanness
c) School cleanness   d) Above all

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- i) अँनोफिल्स डासाची मादी चावल्याने _____ रोगाची लागण होते.
 अ) टी.बी.   ब) कर्करोग   क) हिवताप   ड) यापैकी नाही
- ii) 'डी' जीवनसत्वाच्या अभावी _____ रोग होतो.
 अ) मुडदूस   ब) स्कर्व्ही   क) रात आंधळेपणा   ड) यापैकी नाही
- iii) दुधापासून _____ मिळते.
 अ) जीवनसत्व   ब) पिष्टमय पदार्थ   क) कॅल्शियम   ड) यापैकी नाही
- iv) सूर्यप्रकाशामुळे _____ जीवनसत्व मिळते.
 अ) 'A'   ब) 'B'   क) 'C'   ड) 'D'
- v) मानवी शरीरात _____ पाणी असते.
 अ) ६६%   ब) ७०%   क) ७५%   ड) ७९%
- vi) 'एड्स' जनजागृती दिन
 अ) एक जानेवारी   ब) एक डिसेंबर   क) एक नोव्हेंबर   ड) एक मे
- vii) एक ग्रॅम पिष्टमय पदार्थापासून _____ कॅलरी मिळतात.
 अ) ९.०   ब) ३.१   क) ४.१   ड) ८.१
- viii) मधुमेहावरील औषध
 अ) टी.टी. इंजेक्शन   ब) पेनिसिलीन   क) इन्सुलिन   ड) यापैकी नाही
- ix) एच.आय.व्ही. व्हायरसमुळे _____ रोग होतो.
 अ) क्षयरोग   ब) एड्स   क) हिवताप   ड) स्वाइन फ्लू
- x) मलेरिया टाळण्यासाठी _____ आवश्यक आहे.
 अ) परिसर स्वच्छता   ब) वैयक्तिक स्वच्छता
 क) शालेय स्वच्छता   ड) वरील सर्व

Seat No.	
-------------	--

M.P.Ed. – II (Semester – IV) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION
Paper No. – XIV : Health Education

Day and Date : Saturday, 2-12-2017

Marks : 40

Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

N.B. : i) **All questions are compulsory.**

ii) **The candidates should read the original question in English.**

2. Answer the following questions (**any one**) : **10**
  - i) Explain the health problem in India.
  - ii) Describe how will you run school health programme in High School.
3. Answer the following questions (**any one**) : **10**
  - i) Give the list of communicable disease and explain it.
  - ii) Explain the effect on public health of sewage and refuse disposal.
4. Answer the following question in brief : **8**
  - i) Write causes, symptoms and prevention of malaria.
  - ii) Causes of AIDS.
5. Answer the following question in brief : **12**
  - i) Sex education.
  - ii) Prevention of diabetes.
  - iii) Explain pulse polio eradication.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : **१०**
  - i) भारतातील आरोग्यविषयक समस्या स्पष्ट करा.
  - ii) माध्यमिक शाळेमध्ये तुम्ही 'आरोग्य कार्यक्रम' कसा राबवाल ते स्पष्ट करा.

Set P

३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १०
- संसर्गजन्य रोगाची यादी देऊन स्पष्टीकरण द्या.
  - कचरा व इतर मुळे सार्वजनिक आरोग्यावर कसा परिणाम होतो ते स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : ८
- हिवतापाची कारणे, लक्षणे आणि प्रतिबंधात्मक उपाय.
  - 'एड्स'ची कारणे.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : १२
- लैंगिक शिक्षण.
  - मधुमेहावरील प्रतिबंधात्मक उपाय.
  - पल्स पोलिओ निर्मूलन स्पष्ट करा.
-

SLR-IS – 21

Seat No.	
----------	--

Set **P**

M.P.Ed. (Semester – IV) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION
Paper No. – XV : Sports Medicine and Physiotherapy

Day and Date : Tuesday, 5-12-2017

Max. Marks : 50

Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

- Instructions :**
- Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book Page No. 3.**
  - All questions are compulsory.**
  - The candidates should read the original question in English.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- _____ drugs leads to increase muscle mass strength and power.
  - Narcotics
  - Anabolite Steroid
  - a) and b) both
  - None of these
- Sprain is an injury to
  - Bone
  - Muscle
  - Connective tissue
  - Ligament
- Sports injuries can be minimized by
  - Massage
  - Steambath
  - Sonabath
  - None of these
- Hydrotherapy is given by using
  - Heat
  - Ice
  - Water
  - Wax
- Knee cartilage injuries are commonly associated with
  - Chess
  - Boxing
  - Football
  - Swimming
- Chronic sports injuries are treated using
  - Ultrasound
  - Ultraviolet
  - Infrared
  - None of these
- The quickest and most effective way to stop bleeding is
  - Cryotherapy
  - Tourniquets
  - Hydrotherapy
  - Direct pressure on the wound
- Shoulder dislocation injuries are commonly associated with
  - Kho-Kho
  - Chess
  - Volley ball
  - None of these
- _____ does not belong to the category of dope.
  - Caffeine
  - Nicotine
  - Ergogenic aids
  - Above all
- Anabolic steroid affect directly
  - Lungs
  - Brain
  - Muscles
  - Heart

P.T.O.

Seat No.	
----------	--

M.P.Ed. (Semester – IV) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION
Paper No. – XV : Sports Medicine and Physiotherapy

Day and Date : Tuesday, 5-12-2017

Marks : 40

Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

Instructions : i) **All questions are compulsory.**
ii) **The candidates should read the original question in English.**

2. Answer the following question (**any one**) : **10**
- i) List the different system of the human body and explain the effects of massage on any two system of the body.
  - ii) Define sports medicine and explain the use of sports medicine in physical education.
3. Answer the following question (**any one**) : **10**
- i) Explain classification of doping and discuss the use of doping and sports medicine in sports.
  - ii) Explain the role of electrotherapy in sports injuries.
4. Answer the following question in brief : **8**
- i) Different types of fracture.
  - ii) Infrared lamp.
5. Answer the following question in brief : **12**
- i) Write about heat stroke.
  - ii) Write definition and meaning of first aid.
  - iii) Write note on environment and sports performance.

मराठी रूपांतर

2. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : **10**
- मानवी शरीरातील विविध संस्थांची यादी करा. आणि कोणत्याही दोन संस्थेवर मसाजचा परिणाम काय होतो स्पष्ट करा.
  - क्रीडावैद्यकशास्त्राची व्याख्या करा. आणि शारीरिक शिक्षणात क्रीडावैद्यकशास्त्राचा उपयोग कसा होतो स्पष्ट करा.
3. खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा (कोणतेही एक) : **10**
- डोपिंगचे वर्गीकरण स्पष्ट करा. आणि क्रीडा प्राविण्यासाठी डोपिंगचा वापर चर्चा करा.
  - क्रीडा दुखापती मध्ये विद्युत उपचार पद्धतीची भूमिका स्पष्ट करा.
4. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तर लिहा : **8**
- अस्थिभंगाचे विविध प्रकार.
  - इन्फ्रारेड लॅम्प.
5. खालील प्रश्नांचे थोडक्यात उत्तर लिहा. **12**
- उष्माघात बदल लिहा.
  - प्रथमोपचाराची व्याख्या आणि अर्थ लिहा.
  - वातावरण आणि क्रीडा प्राविण्यबदल लिहा.
-

SLR-IS – 22

Seat No.	
-------------	--

Set	P
-----	---

M.P.Ed. (Semester – IV) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION
Yoga (Paper No. – XVI)

Day and Date : Thursday, 7-12-2017

Max. Marks : 50

Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

- N.B. :**
- i) **All questions are compulsory.**
  - ii) **Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.**
  - iii) **The Candidate should read the original questions in English.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- i) Concentrate on particular thing for particular period is called _____
a) Samadhi   b) Dhyana   c) Dharana   d) None of these
- ii) The external and internal connection link in yoga is called
a) Pratyahar   b) Pranayam   c) Asana   d) Above all
- iii) Kaivalayadham was established by _____
a) Ayyangar   b) Shankaracharya
c) Maharshi Vyas   d) Kaivalayanand
- iv) _____ is the Sudhikriya.
a) Yam   b) Asana   c) Pratyahar   d) Tratak
- v) _____ is the aspect of body in Ashtang Yog.
a) Samadhi   b) Dharana   c) Pranayam   d) None of these
- vi) Pranayam includes _____ aspects.
a) Purak   b) Kumbhak   c) Rechak   d) Above all
- vii) The Sanskrit word 'Yoga' is made from _____
a) Yuja   b) Moksha   c) Karmasa   d) Above all
- viii) Human body includes _____ thousand pluses.
a) Nine   b) Twenty five   c) Fifty   d) Seventy two

P.T.O.

- ix) Lord Shri Krishna said Arjun on battlefield is _____
 a) Hatyog   b) Karmyog   c) Japyog   d) None of these
- x) In Bhaktiyog the word of Bhakti is made from _____
 a) Yuja   b) Bhaj   c) Kru   d) Above all

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

१०

- i) एकाद्या गोष्टीवर कांही काळाकरिता चित्त एकाग्र करणे म्हणजे _____
 अ) समाधि   ब) ध्यान   क) धारणा   ड) यापैकी नाही
- ii) योगातील बहिरंग व अंतरंग यांना जोडणारा दुवा म्हणजे _____
 अ) प्रत्याहार   ब) प्राणायाम   क) आसन   ड) वरील सर्व
- iii) कैवल्यधामची स्थापना _____ यांनी केली.
 अ) अय्यंगार   ब) शंकराचार्य   क) महर्षी व्यास   ड) कैवल्यानंद
- iv) शुद्धीक्रीया प्रकार _____
 अ) यम   ब) आसन   क) प्रत्याहार   ड) त्राटक
- v) अष्टांग योगातील _____ हे अंग शरीरासंबंधी आहे.
 अ) समाधी   ब) धारणा   क) प्राणायाम   ड) यापैकी नाही
- vi) प्राणायाममध्ये _____ अंगाचा समावेश होतो.
 अ) पूरक   ब) कुंभक   क) रेचक   ड) वरील सर्व
- vii) योग हा संस्कृत शब्द _____ पासून बनला आहे.
 अ) यूज   ब) मोक्ष   क) कर्मसू   ड) वरील सर्व
- viii) मानवी शरीरात _____ हजार नाड्या आहेत.
 अ) नऊ   ब) पंचवीस   क) पन्नास   ड) बाहत्तर
- ix) श्री कृष्णाने अर्जुनास रणभूमीवर _____ सांगितला.
 अ) हठयोग   ब) कर्मयोग   क) जपयोग   ड) यापैकी नाही
- x) भक्तियोगातील भक्ती हा शब्द _____ या पासून बनला आहे.
 अ) यूज   ब) भज   क) कृ   ड) वरील सर्व

Seat No.	
-------------	--

M.P.Ed. (Semester – IV) (Old) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION
Yoga (Paper No. – XVI)

Day and Date : Thursday, 7-12-2017

Marks : 40

Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

N.B. : i) ***All questions are compulsory.***

ii) ***The Candidate should read the original questions in English.***

2. Answer the following questions (**any one**) : **10**
- i) What is meant by pranayam ? Explain its importance and what precautions should be taken while doing pranayam.
  - ii) Define yoga and explain the aim and importance in the field of Physical Education.
3. Answer the following questions (**any one**) : **10**
- i) Which are the different school of yoga ? Explain Ashtang yoga.
  - ii) Describe the physiological significance of Bandhas and Mudras.
4. Answer the following questions in brief : **8**
- i) Explain yam.
  - ii) Sports and yoga.
5. Answer the following questions in brief : **12**
- i) Yoga for women
  - ii) Yogic diet
  - iii) Stress and meditation.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १०
- i) प्राणायाम म्हणजे काय ? प्राणायामाचे महत्त्व सांगून प्राणायाम करवाना कोणती दक्षता घेतली पाहिजे ।
- ii) योगाची व्याख्या सांगून शारीरिक शिक्षणाच्या क्षेत्रामध्ये योगाचे ध्येय आणि महत्त्व स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणताही एक) : १०
- i) योगाचे विविध संप्रदाय (पंथ) कोणते ? 'अष्टांग योग' स्पष्ट करा.
- ii) बंध आणि मुद्राचे शरीर वैज्ञानिक महत्त्व स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : ८
- i) यम स्पष्ट करा.
- ii) क्रीडाक्षेत्र आणि योग.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा : १२
- i) स्त्रीयांसाठी योग
- ii) योगिक अहार
- iii) ताणतणाव आणि ध्यान.

SLR-IS – 23

Seat No.	
----------	--

Set **P**

M.P.Ed. (Semester – IV) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – XIII)
Information and Communication Technology in
Physical Education (ICT)

Day and Date : Wednesday, 29-11-2017
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Max. Marks : 70

- Instructions:** 1) **All question are compulsory.**
2) **Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.**
3) **Candidate who intend to write their answer in Marathi are advised to real the English paper also.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct answer : **10**
- i) The first page of any website is called
a) Main page   b) Head page   c) Home page   d) Master page
- ii) _____ is the most popular internet activity.
a) Shopping   b) Searching   c) Communication   d) Entertainment
- iii) From F1 to F12 keys are called
a) Numeric keys   b) Special keys   c) Function keys   d) None of these
- iv) M.S. office is _____ software.
a) System   b) Information   c) Application   d) None of these
- v) Projector is _____ type of device.
a) Input   b) Output   c) Processing   d) All the above
- vi) _____ short cut key used to paste the document in MS Word.
a) Ctrl + V   b) Ctrl + S   c) Ctrl + A   d) Ctrl + C
- vii) The monitor is also known as
a) DVD   b) VDO   c) VDU   d) CPU
- viii) “WWW” Means
a) Word Wise Web   b) World Wise Web
c) Word Wide Web   d) World Wide Web

P.T.O.

- ix) Which of the following is output device
 a) Mouse   b) Printer   c) Key board   d) None of these
- x) Internet is _____ type of Network.
 a) WAN   b) LAN   c) CAN   d) MAN

मराठी रूपांतर

१. योग्य पर्याय निवडा :

10

- i) कोणत्याही वेबसाईटच्या पहिल्या पानाला _____ म्हणतात.
 अ) मेन पेज   ब) हेड पेज   क) होम पेज   ड) मास्टर पेज
- ii) _____ हि इंटरनेट ॲक्टिव्हिटी सर्वात लोकप्रिय आहे.
 अ) शॉपिंग   ब) सर्चिंग   क) कम्युनिकेशन   ड) एंटरटेनमेंट
- iii) F1 ते F12 या कीज ला _____ किज म्हणतात.
 अ) न्यूमरिक किज   ब) स्पेशल किज   क) फंक्शन किज   ड) या पैकी नाही
- iv) एम.एस.ऑफीस हे _____ सौफ्टवेअर आहे.
 अ) सिस्टिम   ब) इंफॉर्मेशन   क) ॲप्लिकेशन   ड) यापैकी नाही
- v) प्रोजेक्टर हे _____ प्रकारचे उपकरण आहे.
 अ) इनपुट   ब) आऊटपुट   क) प्रोसेसिंग   ड) वरील सर्व
- vi) मायक्रोसॉफ्ट वर्ड मध्ये मजकूर Paste करण्यासाठी _____ शार्टकी वापरतात.
 अ) Ctrl + V   ब) Ctrl + S   क) Ctrl + A   ड) Ctrl + C
- vii) मॉनिटरला _____ या नावाने ही ओळखले जाते.
 अ) DVD   ब) VDO   क) VDU   ड) CPU
- viii) "WWW" म्हणजे
 अ) वर्ड वाईज वेब   ब) वर्ल्ड वाईज वेब   क) वर्ड वाईड वेब   ड) वर्ल्ड वाईड वेब
- ix) खालील पैकी _____ हे आऊटपुट डिवाइस साधन आहे.
 अ) माऊस   ब) प्रिंटर   क) कीबोर्ड   ड) यापैकी नाही
- x) इंटरनेट हे _____ प्रकारचे नेटवर्क आहे.
 अ) WAN   ब) LAN   क) CAN   ड) MAN

Seat No.	
-------------	--

**M.P.Ed. (Semester – IV) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – XIII)
Information and Communication Technology in
Physical Education (ICT)**

Day and Date : Wednesday, 29-11-2017

Marks : 60

Time : 2.30 p.m. 5.00 p.m.

Instructions : 1) **All question are compulsory.**

2) *Candidate who intend to write their answer in **Marathi** are advised to real the **English** paper also.*

2. Answer the following question (**any one**) : **15**
- I) Explain the use of Information and Communication Technology (ICT) in Physical Education and research.
- II) Explain the M.S. Office.
3. Answer the following question (**any one**) : **15**
- I) What is meant by output devices ? Explain any two of them.
- II) Explain the features of M.S. Excel.
4. Answer the following question (**any one**) : **15**
- I) List the input device and write the any two of them in detail.
- II) Explain the features of MS Power Point.
5. Answer the following questions in brief (**any three**): **15**
- I) Explain e-learning.
- II) Types of Communication.
- III) Types and functions of computer networks.
- IV) Explain scope of Information Technology.

मराठी रूपांतर

1. खालील प्रश्नांचे उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : 15
    - I) शारीरिक शिक्षण आणि संशोधन यात माहिती संप्रेषण तंत्रज्ञानाचा उपयोग स्पष्ट करा.
    - II) एम.एस. ऑफीस स्पष्ट करा.
  2. खालील प्रश्नांचे उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : 15
    - I) आऊटपुट डिवाईस म्हणजे काय ते सांगून दोन आऊटपुट डिवाईस स्पष्ट करा.
    - II) एम.एस.एक्सेलची वैशिष्टे स्पष्ट करा.
  3. खालील प्रश्नांचे उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : 15
    - I) इनपुट डिवाईसची यादी तयार करा आणि कोणत्याही दोन इनपुट डिवाईसची सविस्तर माहिती लिहा.
    - II) एम.एस. पॉवर पॉईंटची वैशिष्टे स्पष्ट करा.
  4. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन): 15
    - I) ई-लर्निंग विषद करा
    - II) संप्रेषणाचे प्रकार.
    - III) संगणक नेटवर्कचे प्रकार आणि कार्ये.
    - IV) माहिती तंत्रज्ञानाची व्याप्ती स्पष्ट करा.
-

SLR-IS – 24

Seat No.	
----------	--

Set **P**

M.P.Ed. (Semester – IV) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – XIV)
Sports Psychology and Sports Sociology

Day and Date : Saturday, 2-12-2017
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Max. Marks : 70

- Instructions :**
- 1) **All questions are compulsory.**
  - 2) **The candidates should read the original question in English.**
  - 3) **Q. No. 1 is compulsory. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- 1) The focus of sociology of sports study is
  - a) Sports is an institution
  - b) Sports as life
  - c) Sports for fun
  - d) None of these
- 2) Sports sociologists should have a background of
  - a) Psychology
  - b) Sociology
  - c) a) and b)
  - d) None of these
- 3) According to Routh Vinith _____ is learn human behaviour.
  - a) Anatomy
  - b) Kinesiology
  - c) Culture
  - d) All of these
- 4) The physical education teacher requires _____ knowledge to know the way of effective teaching.
  - a) Class group behaviour
  - b) Class management
  - c) Anxiety
  - d) None of these
- 5) The changing cultural image of woman athletes has contributed to the growth of
  - a) Man sports
  - b) Women sports
  - c) Personality
  - d) All of these
- 6) Psychology means the science of human behaviour this definition is made by
  - a) Wount
  - b) Watson
  - c) Fried
  - d) McDougail
- 7) _____ is integration of all habits which determine the role and status of the person in society.
  - a) Personality
  - b) Individual difference
  - c) a) and b)
  - d) None of these
- 8) According to _____ personality is that qualities which permits a prediction of what a person will do in a given situation.
  - a) R. B. Cattell
  - b) Mesh
  - c) Newton
  - d) None of these
- 9) _____ are the ways and means for achieving motivation.
  - a) Reward and punishment
  - b) Competition
  - c) a) and b)
  - d) None of these
- 10) Knowledge of sports psychology is useful to
  - a) Coach
  - b) Players
  - c) Physical education teacher
  - d) All of these

P.T.O.

मराठी रूपांतर

१. खालील योग्य पर्याय निवडा :

१०

- १) क्रीडा समाजशास्त्र _____ अभ्यासावर भर देते.
 अ) क्रीडा एक संस्था
 ब) क्रीडा एक जीवन
 क) आनंदासाठी क्रीडा
 ड) यापैकी नाही
- २) क्रीडा समाजशास्त्राला _____ प्रकारची पार्श्वभूमी असावी.
 अ) मानसशास्त्र   ब) समाजशास्त्र   क) अ) आणि ब)   ड) यापैकी नाही
- ३) रुथ व्हिनीत यांच्या मते _____ हे मानवी वर्तनाचे शिक्षण आहे.
 अ) शरीररचना   ब) शरीरगती   क) संस्कृती   ड) वरील सर्व
- ४) प्रभावी अध्यापनाचे मार्ग आखण्याकरता शारीरिक शिक्षण शिक्षकाला _____ चे ज्ञान असावे.
 अ) वर्गसमूह वर्तनाचे   ब) वर्ग व्यवस्थापनाचे
 क) चिंता   ड) यापैकी नाही
- ५) स्त्रियांची अॅथलेटिक्समधील बदलती सांस्कृतिक प्रतिमा ही _____ वाढवण्यात योगदान देते.
 अ) पुरुष क्रीडा   ब) महिला क्रीडा   क) व्यक्तिमत्व   ड) वरील सर्व
- ६) मानसशास्त्र म्हणजे मानवी वर्तनाचे शास्त्र असे _____ यांनी सांगितले आहे.
 अ) वूट   ब) वॉटसन   क) फ्राईड   ड) मॅकड्युगल
- ७) समाजातिल व्यक्तीची भूमिका आणि दर्जा निश्चिती करणे अशा सर्व संवयांची एकत्रीकरण म्हणजे
 अ) व्यक्तिमत्व   ब) व्यक्तिभेद   क) अ) आणि ब)   ड) यापैकी नाही
- ८) _____ यांच्या मतानुसार व्यक्तिमत्व अशी गुणवत्ता आहे जो एखाद्या व्यक्ती दिलेल्या परिस्थितीत काम करू शकेल यांचे भाकित करता येते.
 अ) आर. बी. कॅटल   ब) मॅश   क) न्यूटन   ड) यापैकी नाही
- ९) प्रेरण साध्यतेसाठी _____ हे मार्ग व साधने आहेत.
 अ) बक्षिस आणि शिक्षा   ब) स्पर्धा
 क) अ) आणि ब)   ड) यापैकी नाही
- १०) क्रीडा मानसशास्त्राचे ज्ञान _____ यांना उपयुक्त आहे.
 अ) मार्गदर्शक   ब) खेलाडू
 क) शारीरिक शिक्षण शिक्षक   ड) वरील सर्व

Seat No.	
-------------	--

**M.P.Ed. (Semester – IV) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – XIV)
Sports Psychology and Sports Sociology**

Day and Date : Saturday, 2-12-2017
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Marks : 60

Instructions : 1) **All questions are compulsory.**
2) **The candidates should read the original questions in English.**

2. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Explain National integration through sports in details.
  - 2) Define motivation and explain types of motivation with suitable examples.
3. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Define leadership and explain leadership and sports performance.
  - 2) Define personality and explain the effects of sports participation on personality development.
4. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Give meaning and definitions of sports sociology and explain the impact of physical education and sports on social development.
  - 2) Explain the status of sports women in our society and explain the participations patterns among women.
5. Answer the following question in brief (**any three**) : **15**
- 1) Group dynamic.
  - 2) Anxiety.
  - 3) Types of psychological test.
  - 4) Aggression and sports performance.

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) क्रीडेमधून राष्ट्रीय एकात्मता स्पष्ट करा.
  - २) प्रेरणा म्हणजे काय ते सांगून प्रेरणेचे प्रकार उदाहरणासह स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) नेतृत्व म्हणजे काय ते सांगून नेतृत्व आणि क्रीडा प्राविण्या स्पष्ट करा.
  - २) व्यक्तीमत्व म्हणजे काय ते सांगून क्रीडा सहभागातून व्यक्तीमत्वाचा विकास कसा होतो ते स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) क्रीडा समाजशास्त्राचा अर्थ स्पष्ट करून विविध व्याख्या लिहा. सामाजिक विकासावर शारीरिक शिक्षण कार्यक्रमांचा कोणता परिणाम होते ते स्पष्ट करा.
  - २) स्त्री खेळाडूंचे समाजातील स्थान स्पष्ट करा. स्त्रीयांचे क्रीडेमधील सहभागाचे प्रमाण स्पष्ट करा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : १५
- १) समुहगतीमाशीलता
  - २) चिंता
  - ३) मानसशास्त्री चाचण्याचे प्रकार
  - ४) आक्रमकता आणि क्रीडा प्राविण्य.

SLR-IS – 25

Seat No.	
----------	--

Set **P**

M.P.Ed. (Semester – IV) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – XVI)
Value and Environmental Education

Day and Date : Tuesday, 5-12-2017
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Max. Marks : 70

- N.B.** : 1) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in **first 15 minutes** in Answer Book on Page No. 3.
2) **All questions are compulsory**.
3) The candidates should **read** the original questions in **English**.

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct alternative :

10

- 1) _____ is important for value inculcation.
a) Teacher   b) Father   c) Mother   d) Above all
- 2) Value change according to _____
a) Time   b) Money   c) Nature   d) Object
- 3) The development of person, society and world is due to _____
a) Money   b) Value   c) Conflict   d) Bank
- 4) Value education is related to _____
a) Cognitive   b) Motivational
c) Both a) and b)   d) None of these
- 5) _____ is the example of personal value.
a) Dignity of labour   b) Human
c) Patriotism   d) Modesty
- 6) The social value is _____
a) Modesty   b) Equality of Gender
c) Religious Tolerance   d) Above all
- 7) The tool of evaluating values is _____
a) Observation   b) Interview   c) Questionnaire   d) Above all
- 8) World Environment Committee was appointed in _____
a) 1980   b) 1981   c) 1987   d) 1984

P.T.O.

- 9) The Supreme Court has given permission for environmental educational curriculum is _____ year.
 a) 2004   b) 2000   c) 2005   d) 2003
- 10) The concept of Environment is continued from the word _____ in language.
 a) German   b) French   c) Latin   d) Roman

मराठी रूपांतर

१. खालील योग्य पर्याय निवडा :

१०

- १) मूल्य रुजवण्यासाठी _____ म्हणजे आहे.
 अ) शिक्षक   ब) वडील   क) आई   ड) वरील सर्व
- २) मूल्य _____ नुसार बदलतात.
 अ) काळ   ब) पैसा   क) निसर्ग   ड) वस्तू
- ३) व्यक्ती, समाज आणि विश्व यांचा विकास _____ मुळे आहे.
 अ) पैसा   ब) मूल्य   क) संघर्ष   ड) बँक
- ४) मूल्य शिक्षण _____ संबंधि आहे.
 अ) बोधात्मक   ब) प्रेरणात्मक
 क) अ) आणि ब) दोन्ही   ड) यापैकी नाही
- ५) _____ हे वैयक्तिक मूल्याचे उदाहरण आहे.
 अ) श्रम प्रतिष्ठा   ब) मानवता   क) देशभक्ती   ड) नम्रता
- ६) सामाजिक मूल्य _____ आहे.
 अ) नम्रता   ब) लिंग समानता   क) धर्मिक सहिष्णुता   ड) वरील सर्व
- ७) मूल्यांचे मूल्यमापन साधन _____ आहे.
 अ) निरीक्षण   ब) मुलाखत
 क) प्रश्नावली   ड) वरील सर्व
- ८) जागतीक पर्यावरण समिती _____ वर्षा नेमण्यात आली.
 अ) 1980   ब) 1981   क) 1987   ड) 1984
- ९) सर्वोच्च न्यायालयाने पर्यावरण शिक्षणाच्या अभ्यासक्रमाला _____ या वर्षी मान्यता देण्यात आली.
 अ) 2004   ब) 2000   क) 2005   ड) 2003
- १०) पर्यावरण ही संज्ञा _____ भाषेतील शब्दापासून प्रचलित झाली.
 अ) जर्मन   ब) फ्रेंच
 क) लॅटीन   ड) रोमन

Seat No.	
-------------	--

**M.P.Ed. (Semester – IV) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – XVI)
Value and Environmental Education**

Day and Date : Tuesday, 5-12-2017

Marks : 60

Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

N.B. : 1) ***All questions are compulsory.***
2) ***The candidates should read the original questions in English.***

2. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Explain need and importance of value education.
  - 2) Explain the moral development stages.
3. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Explain classification of moral values.
  - 2) Explain need and importance of environmental studies.
4. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Explain historical background of environmental studies.
  - 2) Explain objectives of environmental studies.
5. Answer the following questions (**any three**) : **15**
- 1) Water pollution
  - 2) Air pollution
  - 3) Role of Pollution Control Board
  - 4) Urban health problems.

Set P

मराठी रूपांतर

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) मूल्य शिक्षणाची गरज व महत्व स्पष्ट करा.
  - २) नैतिक विकासाच्या पातळ्या स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) नैतिक मूल्यांचे वर्गीकरण करा.
  - २) पर्यावरण शिक्षणाची (अभ्यासाची) गरज व महत्व स्पष्ट करा.
४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- १) पर्यावरण शिक्षणाची ऐतिहासिक भूमिका स्पष्ट करा.
  - २) पर्यावरण शिक्षणाचे उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा.
५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही तीन) : १५
- १) जल प्रदूषण
  - २) हवा प्रदूषण
  - ३) पर्यावरण नियंत्रण बोर्डाचे कार्य
  - ४) ग्रामीण आरोग्य समस्या.

SLR-IS – 26

Seat No.	
----------	--

Set

P

M.P.Ed. – II (Semester – IV) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – XVI)
Educational Technology in Physical Education and Sports

Day and Date : Tuesday, 5-12-2017
Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

Max. Marks : 70

- N.B. :** 1) Q. No. 1 is **compulsory**. It should be solved in first 15 minutes in Answer Book on Page No. 3.
2) **All questions are compulsory.**
3) The candidate should reach the **original** questions in **English.**

MCQ/Objective Type Questions

Duration : 15 Minutes

Marks : 10

1. Choose the correct answer :

10

- 1) Video conferencing is useful for _____ educational programme.
a) Teacher training   b) Vocational training
c) Business management training   d) All above
- 2) The first slide of presentation is the _____ slide.
a) summary   b) title   c) support   d) intraduction
- 3) _____ teaching strategy is not used for large group.
a) seminar   b) workshop   c) conference   d) co-operative
- 4) AVRC stands for
a) Audio Visual Research Centre   b) Anti Virus Research Centre
c) Audio Visual Resource Centre   d) Anti Virus Resource Centre
- 5) In telecommunication _____ conferencing is included.
a) Audio   b) Video   c) Computer   d) All above
- 6) _____ technology are mainly used in virtual schools.
a) live audio communication   b) live video communication
c) chat communication   d) all above
- 7) _____ following is not internet service provider.
a) BSNL   b) Reliance   c) Sumsung   d) Vodafone
- 8) The domain code _____ denotes educational website.
a) gov   b) edu   c) com   d) net
- 9) _____ network is spread in all over world.
a) Extra net   b) User net   c) Internet   d) None of these
- 10) Maximum interaction of teacher is with
a) Headmaster   b) Student   c) Parents   d) Supervisor

P.T.O.

मराठी रूपांतर

1. योग्य पर्याय निवडा :

10

- 1) चित्रित परिसद ही _____ या शैक्षणिक कार्यक्रमासाठी वापरली जाते.
अ) शिक्षक प्रशिक्षण ब) व्यावसायिक प्रशिक्षण
क) उद्योग व्यवस्थापन प्रशिक्षण ड) वरील सर्व
- 2) सादरीकरणातील प्रथम स्लाईड म्हणजे
अ) सारांश ब) शीर्सक क) मदत (समर्थन) ड) ओळख (परिचय)
- 3) मोठ्या समूहासाठी _____ ही अध्यापन कार्यनीति वापरली जात नाही.
अ) सेमिनार ब) कार्यशाळा क) पारिसद ड) सहकार्यात्मक
- 4) AVRC म्हणजे _____
अ) ऑडिओ व्हिड्युवल् संशोधन केंद्र ब) अँटी व्हायरस संशोधन केंद्र
क) ऑडिओ व्हिड्युवल् रिसोर्स केंद्र ड) अँटी व्हायरस रिसोर्स केंद्र
- 5) दूरसंप्रेक्षणात _____ परिसदेचा समावेश होतो.
अ) श्राव्य ब) चित्रित क) संगणक ड) वरील सर्व
- 6) अभासी शाळेत _____ तंत्रज्ञान हे प्रामुख्याने वापरले जाते.
अ) थेट श्राव्य संप्रेक्षण ब) थेट चित्रित संप्रेक्षण
क) चट संप्रेक्षण ड) वरील सर्व
- 7) खालीलपैकी _____ हे इंटरनेट सर्व्हीस प्रोव्हाइडर नाही.
अ) BSNL ब) रिलयन्स क) सॅमसंग ड) वोडाफोन
- 8) शैक्षणिक वेबसहितस् _____ हे डोमेन कोड दर्शविते.
अ) जी.ओ.व्ही. ब) ई.डी.यु.
क) सी.ओ.एम (कॉम) ड) एन. ई. टी. (नेट)
- 9) _____ जाळे पूर्ण जगात पसरलेले आहे.
अ) एक्स्ट्रा नेट ब) युजर् नेट
क) इंटरनेट ड) वरीलपैकी नाही
- 10) शिक्षकांचे समाजण जास्तीत जस्त _____ बरोबर होते.
अ) मुख्यअध्यापक ब) विध्यार्थी क) पालक ड) पर्यवेक्षक

Seat No.	
---------------------	--

**M.P.Ed. – II(Semester – IV) (CBCS) Examination, 2017
PHYSICAL EDUCATION (Paper – XVI)
Educational Technology in Physical Education and Sports**

Day and Date : Tuesday, 5-12-2017

Marks : 60

Time : 2.30 p.m. to 5.00 p.m.

2. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Define educational technology. Explain concept and scope of educational technology.
  - 2) Define instructional design. Explain stages of development of instructional design.
3. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Define communication. Explain barriers and process of communication.
  - 2) Write about systems approach to education and its components.
4. Answer the following question (**any one**) : **15**
- 1) Write meaning of Audio Visual Media. Explain importance of various forms Audio/Radio.
  - 2) Write use of Television and CCTV in instruction and training.
5. Answer the following question (**any three**) : **15**
- 1) Use of animation film for children's imagination.
  - 2) Video conferencing.
  - 3) Script writing.
  - 4) Pre-production and post-education process.

Set P

मराठी रूपांतर

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- 1) शैक्षणिक तंत्रज्ञानाची व्याख्या लिहून शैक्षणिक तंत्रज्ञानाची संकल्पना व व्याप्ती स्पष्ट करा.
  - 2) शिकवण्याचे डिझाईन व्याख्या लिहा. शिकवण्याचे डिझाईनच्या सुधारणेच्या पायऱ्या स्पष्ट करा.
3. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- 1) माहिती संप्रेक्षण म्हणजे काय ? संप्रेक्षण प्रक्रिया आणि अडथळे याबद्दल सविस्तर लिहा.
  - 2) शिक्षण प्रणाली दृष्टीकोन आणि त्याचे घटक याबद्दल सविस्तर लिहा.
4. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही एक) : १५
- 1) दृकश्राव्य मिडीया म्हणजे काय ? दृकश्राव्य मिडियाचा शारीरिक शिक्षणातील उपयोग व महत्त्व लिहा.
  - 2) शारीरिक शिक्षण प्रशिक्षणात टेलिव्हिजन आणि सी-सी व्टीव्ही वापर स्पष्ट करा.
5. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही तिन) : १५
- 1) मुलांच्या कल्पनाशक्तिसाठी सजीवक चित्राचा वापर.
  - 2) दूरचित्रवाणी द्वारे परिसद.
  - 3) पटकथालेखन.
  - 4) पूर्व उत्पादन आणि पोस्ट उत्पादन प्रक्रिया.